

**ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО
МЕЛІОРАЦІЇ ТА РИБНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(ДЕРЖРИБАГЕНТСТВО)**

вул. Січових Стрільців, 45 а, м. Київ, 04053

тел.: (044) 272 20 32

E-mail: darg@darg.gov.ua

сайт: darg.gov.ua

код згідно з ЄДРПОУ 37472282

**STATE AGENCY
OF MELIORATION AND
FISHERIES OF UKRAINE
(DERZHRYBAGENTSTVO)**

45a, Sichovyykh Striltsiv str., Kyiv, 04053, Ukraine

tel.: (+380) (44) 272 20 32

E-mail: darg@darg.gov.ua

WEB: www.darg.gov.ua

№ _____ від _____ 20__ р.

Державна регуляторна служба України

Про повторне погодження
проекту наказу

Відповідно до статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» Державне агентство меліорації та рибного господарства України надсилає для повторного погодження проект наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря» (далі – проект наказу), доопрацьований з урахуванням зауважень та пропозицій заінтересованих органів, погоджений рішенням Державної регуляторної служби України від 28.03.2023 № 121.

- Додатки: 1. Проект наказу на 36 арк. в 1 прим.
2. Пояснювальна записка до проекту наказу на 3 арк. в 1 прим.
3. Аналіз регуляторного впливу проекту наказу на 18 арк. в 1 прим.
4. Інформаційно-довідкові матеріали на 20 арк. в 1 прим.
5. Повідомлення про оприлюднення проекту наказу на 2 арк. в 1 прим.

Т.в.о. Голови

Ігор КЛИМЕНОК

**ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО
МЕЛІОРАЦІЇ ТА РИБНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(ДЕРЖРИБАГЕНТСТВО)**

вул. Січових Стрільців, 45 а, м. Київ, 04053
тел.: (044) 272 20 32
E-mail: darg@darg.gov.ua
сайт: darg.gov.ua
код згідно з ЄДРПОУ 37472282

**STATE AGENCY
OF MELIORATION AND
FISHERIES OF UKRAINE
(DERZHRYBAGENTSTVO)**

45a, Sichovykh Striltsiv str., Kyiv, 04053, Ukraine
tel.: (+380) (44) 272 20 32
E-mail: darg@darg.gov.ua
WEB: www.darg.gov.ua

№ _____ від _____ 20__ р.

Державна регуляторна служба України

Про повторне погодження
проекту наказу

Відповідно до статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» Державне агентство меліорації та рибного господарства України надсилає для повторного погодження проект наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря» (далі – проект наказу), доопрацьований з урахуванням зауважень та пропозицій заінтересованих органів, погоджений рішенням Державної регуляторної служби України від 28.03.2023 № 121.

- Додатки: 1. Проект наказу на 36 арк. в 1 прим.
2. Пояснювальна записка до проекту наказу на 3 арк. в 1 прим.
3. Аналіз регуляторного впливу проекту наказу на 18 арк. в 1 прим.
4. Інформаційно-довідкові матеріали на 20 арк. в 1 прим.
5. Повідомлення про оприлюднення проекту наказу на 2 арк. в 1 прим.

Т.в.о. Голови

Ігор КЛИМЕНОК

Тетяна КОВАЛЕНКО 484 63 32

СЕД АСКОД - Державне агентство меліорації та рибного господарства України
№ документа: 3-6.2.1-5/2595-23
Дата реєстрації: 05.05.2023
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000B71335008630B300
Дійсний з: 22.02.2023 00:00:00
Дійсний до: 21.02.2025 23:59:59
Підписувач: Клименок Ігор Михайлович
Мітка часу: 05.05.2023 13:01:41

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

НАКАЗ

Київ

№ _____

**Про затвердження
Правил промислового
рибальства в басейні
Чорного моря**

Відповідно до статей 8, 31 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», абзацу шістнадцятого підпункту 85 пункту 4 та пункту 8 Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 року № 124, з метою забезпечення раціонального використання водних біоресурсів

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Правила промислового рибальства в басейні Чорного моря, що додаються.
2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Державного комітету рибного господарства України від 08 грудня 1998 року № 164 «Про затвердження Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 09 березня 1999 року за № 147/3440;
3. Управлінню регулювання аграрних ресурсів в установленому законодавством порядку забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра згідно з розподілом обов'язків.

Міністр

Микола СОЛЬСЬКИЙ

UB
Міністерство аграрної політики та продовольства України
№21-1210-05.1/8640 від 17.03.2023
КЕП: Сольський М. Г. 17.03.2023 17:53
58E2D9E7F900307B040000008E823400DEB9A100

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства аграрної
політики та продовольства України

№ _____

**Правила
промислового рибальства в басейні Чорного моря**

I. Загальні положення

1. Ці Правила встановлюють райони, способи і строки промислу, знаряддя лову, їх характеристики, допустимі до вилову розміри об'єктів промислу, вимоги щодо їх охорони, а також умови користування промисловими ділянками рибогосподарських водних об'єктів (їх частин), навантаження в басейні Чорного моря за кількістю та потужністю риболовних суден (далі – судна).

2. У цих Правилах терміни, вживаються у такому значенні:

1) активні знаряддя лову – знаряддя лову, які використовуються для промислу та потребують пересування – неводи, трали, драги, плавні сітки тощо;

2) водолаз – рибалка, допущений до водолазних спусків у встановленому порядку, що вміє виконувати роботи під водою у водолазному спорядженні відповідно до присвоєної кваліфікації;

3) зимувальна яма – поглиблення дна рибогосподарського водного об'єкта (його частини), де скупчуються водні біоресурси в зимовий період;

4) лава – система постановки двох та більше пасивних знарядь лову, за виключенням сіток, які розташовуються у лінію та з'єднуються між собою одним із елементів конструкції (крилами тощо);

5) молодь водних біоресурсів – узагальнена вікова і розмірна категорія водних біоресурсів, застосовувана до особин, що не досягли мінімального промислового розміру або статевої зрілості;

6) нерест – процес масового відтворення водних біоресурсів, який відбувається протягом строку, обумовленого кліматичними та біологічними умовами;

7) нерестова ділянка (нерестовище) – частина рибогосподарського водного об'єкта (його частини) на якій відбувається нерест;

UB
Міністерство аграрної політики та продовольства України
№21-1210-05.1/11853 від 28.04.2023
KEP: Сольський М. Т. 28.04.2023 16:59
58E2D9E7F900307B040000008E823400DEB9A100

8) неспеціалізований промисел водних біоресурсів – промисел в будь-якому співвідношенні їх видів в улові;

9) пасивні знаряддя лову – знаряддя лову, які зафіксовані у водоймі і стоять у процесі лову нерухомо на одному місці – ставні сітки, неводи, ятери тощо;

10) передгирловий простір річки Дунай – частина Чорного моря завширшки 5 км, що прилягає до гирла Дунаю і простягається від гирла Мусура (Мусуна) до Білогіродського каналу включно;

11) порядок сіток – система постановки двох та більше сіток, які з'єднуються між собою за допомогою вільних кінців на підборах (привухів);

12) прилов – наявні в улові види водних біоресурсів, які не є об'єктом спеціалізованого промислу, а також молодь водних біоресурсів;

13) промисловий розмір водних біоресурсів – встановлений для певного виду (або групи видів) розмір водних біоресурсів, дозволених для промислу;

14) розпізнавальний знак – позначка, що розміщується мінімум на 50 см над поверхнею води у місці постановки знарядь лову, верхній кінець якої має прапорець розміром не менше ніж 25 x 25 см;

15) рослиноїдні риби – група риб, які живляться переважно фітопланктоном, макрофітами і детритом (білий та строкатий товстолибики, їх гібриди, білий амур);

16) ручний пристрій – пристрій індивідуального використання добування (вилову) водних біоресурсів без будь-яких засобів механізації;

17) спеціалізований промисел – промисел певного виду водного біоресурсу, кількість якого в улові складає не менше 50 відсотків від маси улову.

Інші терміни у цих Правилах вживаються у значеннях, наведених в Законі України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» та нормативно-правових актах, прийнятих відповідно до нього.

II. Райони промислу, характеристики знарядь лову та вимоги до їх використання

1. Райони промислу:

1) Чорне море з усіма затоками і бухтами в межах внутрішніх вод, територіального моря та виключної (морської) економічної зони, континентального шельфу України;

2) лимани і озера, що сполучаються з Чорним морем, та їхні гирла, а також Хаджибейський та Куяльницький лимани;

3) р. Дунай з придатковою системою в межах України;

4) р. Дністер з придатковою системою – від Дністровського лиману до кордону з Республікою Молдова, включаючи Кучурганське водосховище в межах Одеської області;

5) рибогосподарські водні об'єкти (їх частини) в таких межах:

р. Дніпро з придатковою системою – від гирла до греблі Каховської ГЕС;

р. Інгулець з придатковою системою – від гирла до с. Велика Олександрівка Херсонської області;

р. Інгул з придатковою системою – від гирла до с. Розанівка Миколаївської області включно;

Каланчацький, Великий Аджалицький та Сухий лимани і оз. Донузлав;

Каркінітська затока (західним кордоном Каркінітської затоки є лінія, що сполучає мис Тарханкут і основу Тендрівської коси);

р. Південний Буг з придатковою системою – від впадання у Бузький лиман до с. Голоскове Миколаївської області включно;

6) інші рибогосподарські водні об'єкти (їх частини) в межах територій Миколаївської, Одеської, Херсонської областей та Автономної Республіки Крим, крім рибогосподарських водних об'єктів (їх частин), що сполучаються з Азовським морем;

7) всі рукави і протоки річок, у тому числі й ті, що мають власні назви, є частинами цих річок;

8) ділянки територій та об'єктів природно-заповідного фонду де не заборонена рибогосподарська діяльність.

2. Знаряддя лову за способом добування (вилову) водних біоресурсів поділяються на такі групи – відціджувальні, пастки, обвічковуючі та пристрої:

1) відціджувальні:

бурило – знаряддя лову невеликих розмірів (тюлька, бичок) без розпірних дощок у вигляді мішка з сіткового полотна прикріпленого до підбор (верхньої та нижньої), який буксирують за судном, оснащеного по верхній підборі та по сітковому полотну верхньої частини матні поплавцями, а нижня підбора не оснащується грузилами;

драга – донне знаряддя лову, що не перекриває товщу води і являє собою сіткове полотно зверху та знизу прикріплене до підбор (верхньої та нижньої) оснащених поплавцями та грузилами відповідно та складається з двох рівних за довжиною крил, приводів і вшиті між ними матні;

драга Хижняка – безножове знаряддя лову моллюсків шляхом захоплення (згрібання) з поверхні дна, що складається з буксирувального канату, пристрою для накопичення улову, який являє собою раму з укріпленими на ній поздовжніми прутками передні кінці яких зігнуті і згруповані в секції;

закидний невід (волок) – знаряддя лову, що перекриває товщу води і являє собою сіткове полотно зверху та знизу прикріплене до підбор, (верхньої та нижньої) оснащених поплавцями та грузилами відповідно та складається з двох крил, приводів та може мати вшиту між ними матню, а також канатів (урізів), довжина яких не перевищує довжину крил, вибірка якого може здійснюватись як на березі, так і на судно;

кільцевий невід – знаряддя лову, що являє собою сіткове полотно, зверху та знизу прикріплене до підбор, (верхньої та нижньої), при цьому довжина верхньої підбори є більшою за довжину нижньої, верхня підбора оснащена поплавцями, а нижня – стяжними кільцями, добування (вилов) водних біоресурсів здійснюється за рахунок стягування стяжного тросу, що проходить крізь кільця;

конусна сітка – знаряддя лову, що являє собою сітковий конус, який складається з двох сіткових полотен з вічками різного розміру (зовнішнього – крупновічкового та внутрішнього – дрібновічкового), прикріплених верхньою кромкою до обруча, а нижню оснащують замком;

кошільний невід – знаряддя лову, що являє собою сіткове полотно, зверху та знизу прикріплене до підбор (верхньої та нижньої), при цьому довжина нижньої підбори більша або дорівнює довжині верхньої підбори, верхня підбора оснащена поплавцями, а нижня – стяжними кільцями, добування (вилов) водних біоресурсів здійснюється за рахунок стягування стяжного тросу, що проходить крізь кільця;

трал – знаряддя лову, яке являє собою сітковий мішок, прикріплений до підбор, який буксирується за судном на спеціальних тросах – ваерах, та має два види розкриття з яких вертикальне розкриття трала забезпечується за допомогою оснастки плавом та завантаженням, а горизонтальне – розпірними дошками.

бім-трал – знаряддя лову (переважно для лову рапани), що не передбачає використання заглибленого в ґрунт підсичного троса з горизонтальним розкриттям не більше 300 см (відстань між вертикальними стойками) і вертикальним розкриттям (відстань від нижнього краю біма до нижнього краю будь-якого з полозів) не більше 11 см з напівкруглою рамою для буксирування.

2) пастки:

гарди – знаряддя лову, які використовуються для промислу мігруючих видів водних біоресурсів у сполучних каналах, що з'єднують море з лиманами

та озерами, в тому числі рибозапускних, обловно-запускних, обловно-пропускних, з'єднувальних каналах;

завод підйомний – знаряддя лову, що складається з відкритої зверху сіткової пастки і одного або двох направляючих крил, одне з яких примикає до берега, одна зі стінок опускається на дно для утворення входу в пастку і підіймається після заходу водних біоресурсів;

каравка – знаряддя лову, різновид ставного неводу, що складається із сіткової пастки, яка виступає над поверхнею води на висоту не більше трьох метрів, має постійно закріплені стінки і одне спрямовуюче крило;

пастка – знаряддя лову камерного типу, що діє за принципом лабіринту де вхід для водних біоресурсів зручний, а вихід з пастки ускладнений, за конструкцією поділяється на закриту зверху (ятір, пастка підйомна, раколовка та ін.) та відкриту зверху (ставний невід, завод підйомний, каравка);

пастка підйомна – переносне знаряддя лову закритого типу довільної форми, що складається з сіткового полотна закріпленого на одній або декількох жорстких рамах, з одним або кількома вхідними отворами довільної форми, забезпечене принадою, встановлюється під водою і під час вибирання витягується з неї;

раколовка – донне знаряддя лову закритого типу, що складається з однієї або кількох бочок, сіткова частина яких кріпиться на кількох жорстких рамах або обручах, з системою вхідних отворів довільної форми, спрямовуючих крил або без них, з висотою крила не більше 0,5 м та довжиною бочки не більше ніж 1,0 м;

ставний невід – знаряддя лову, що складається з відкритої зверху сіткової пастки з постійно закріпленими стінками та одного або кількох направляючих сіткових крил, двору, одного або кількох котлів із системою вхідних отворів, встановлюється як від берега, так і на відстані від нього, поодиноці або в лаву з кількох одиниць;

ятір – донне знаряддя лову закритого типу, що складається з однієї або кількох бочок (котлів), сіткова частина яких кріпиться на кількох жорстких рамах або обручах, з системою вхідних отворів довільної форми, спрямовуючих крил або без них.

3) обвічковуючі:

сітка – знаряддя лову, яка складається з сіткового полотна, зверху та знизу прикріпленого до підбор (верхньої та нижньої) оснащених поплавцями та грузилами відповідно, та за своєю конструкцією поділяються на одностінні (прості, сторожкові та рамові) та багатостінні (поріжні), а за способом добування (вилову) водних біоресурсів на накидні, ставні, плавні та обкидні;

сітка накидна – сітка будь-якої конструкції, по краю якої прикріплюється міцна підбора з грузилами;

сітка обкидна – сітка будь-якої конструкції, яка використовується для добування (вилову) водних біоресурсів способом їх охоплення по колу;

сітка плавна – сітка будь-якої конструкції, яка в процесі лову не закріплена за дно водойми і спливає за течією річки або за допомогою судна;

сітка поріжна (ріжова) – сітка, яка складається з двох (частик та поріж) або трьох (частик та 2 поріжі) сіткових полотен, з вічками різного розміру зверху та знизу прикріплених до підбор (верхньої та нижньої) оснащених поплавцями та грузилами відповідно, одне з яких (частик) має розмір вічка у 6-10 разів менший, ніж у поріжі;

сітка проста – сітка, яка складається з одного сіткового полотна з вічками однакового розміру зверху та знизу прикріпленого до підбор (верхньої та нижньої) оснащених поплавцями та грузилами відповідно;

сітка рамова – сітка, яка складається з одного сіткового полотна з вічками однакового розміру зверху та знизу прикріпленого до підбор (верхньої та нижньої) оснащених поплавцями та грузилами відповідно, за довжиною та висотою сітки на однаковій відстані крізь вічка сіткового полотна пропускаються нитки більшого діаметру, ніж нитка сіткового полотна (у вигляді рами), які проходять за висотою сітки (від верхньої підбори до нижньої) та за її довжиною (паралельно підборі), а в місцях перехрещення скріплюються між собою вузлами;

сітка ставна – сітка будь – якої конструкції, яка закріплена за дно водойми і стоїть у процесі лову нерухомо на одному місці;

сітка сторожкова – сітка, яка складається з одного сіткового полотна з вічками однакового розміру зверху та знизу прикріпленого до підбор (верхньої та нижньої) оснащених поплавцями та грузилами відповідно, по всій довжині сітки на однаковій відстані одна від одної прикріплюються нитки (сторожки) більшого діаметру, ніж нитка сіткового полотна, пропущенні крізь вічка сіткового полотна за висотою (від верхньої підбори до нижньої).

4) пристрої:

водяна помпа (мотопомпа) – механізований водяний насос, з приводом для забезпечення циркуляції води, змутнення мулу (утворення розчину води, мулу та піску), який складається з металевого каркасу, приводу, гідравлічної частини, патрубків та використовується як допоміжний механізований пристрій для добування (вилову) личинок хірономід шляхом вимивання їх з поверхневого шару донного ґрунту та для добування (вилову) яєць артемії (цист) з водної поверхні шляхом циркуляції води;

косарка – механізований пристрій для скошування водних рослин та водоростей (зостери, цистозіри та ін.), який складається з металевої рами, різального апарату та приводу різального апарату;

мотильниця – ручний ківшоподібний пристрій для черпання та проціджування води, мулу та піску, що складається з рамки, площею вхідного отвору не більш 1 м^2 та прикріпленим металевим решетом або капроновим ситом конусоподібної форми довжиною не більш 1 м^2 з руків'ям (держак);

підсака – ручний пристрій для добування (вилову) молосків, що складається з металевого обруча або рамки площею вхідного отвору не більш $0,25\text{ м}^2$ та прикріпленого сіткового конусоподібного мішка довжиною не більш 1 м;

рамка-сито – пристрій для просіювання (відокремлення) личинок хірономід або цист (яєць) артемії від води, мулу та піску, що складається з металевої, дерев'яної або пластикової рамки площею вхідного отвору не більш 1 м^2 , з натягнутим на неї газовим полотном або капроновим ситом;

сачок – ручний пристрій призначений для добування (вилову) водних біоресурсів, що складається з обруча або рамки прямокутної, трикутної, ромбовидної або овальної форми площею вхідного отвору не більш 1 м^2 , прикріпленого до нього сіткового конусоподібного мішка довжиною не більш 1 м та руків'я (держака);

серп – ручний пристрій для зрізання водних рослин та водоростей (зостери, цистозіри та ін.), конструктивно – аналог сільськогосподарського серпа, що складається з дерев'яного або пластикового руків'я (держака) та металевого закругленого леза довжиною більшою за довжину руків'я (держака);

скребачка – ручний пристрій для відокремлення молосків від субстрату відскоблюванням, добування яєць артемії (цист) з поверхневого шару прибережного ґрунту, складається з ріжучого полотна (металевої основи з загостренням) довжиною не більш 0,5 м, цільної скоби до якої по периметру приєднаний сітковий мішок або каркас з металевих елементів конусоподібної форми довжиною не більш 1 м та руків'я (держака);

щипці – ручний пристрій для відокремлення молосків від субстрату шляхом їх попереднього стискання.

3. Знаряддя лову повинні відповідати таким вимогам:

1) під час спеціалізованого промислу сітками калкана і скатів кількість вічок за висотою не має перевищувати 8 шт., а глосі – 20 шт. Кріплення грузил здійснюється безпосередньо до нижньої підбори сіток;

2) у період з 01 до 31 травня та з 01 до 31 серпня ятери для промислу креветок повинні мати в горлах сіткову перегородку з максимально допустимим кроком вічка 28 мм;

3) висота частикових плавних сіток та плавних сіток для промислу оселедця у р. Дунай не повинна перевищувати 6 м, допускається поріж з мінімальним кроком вічка 200 мм, а товщина нитки сіткового полотна частика і поріжі плавних сіток не повинна перевищувати 1,2 мм;

4) крок вічка знарядь лову визначається шляхом виміру відстані: між 11 вузлами сіткового полотна і діленням отриманого числа на 10 – при кроці вічка 30 мм і менше;

між 6 вузлами сіткового полотна і ділення отриманого числа на 5 – при кроці вічка більше 30 мм.

Під час визначення кроку вічка в мокрих знаряддях лову (за винятком знарядь лову з монониток) допускається відхилення встановлених розмірів в той чи інший бік не більше ніж на 5 відсотків;

5) сітки, встановленні у вигляді пастки, для промислу азово-чорноморської кефалі повинні бути закріплені на металевих кілках, а кількість сіток у кожній пастці не повинна перевищувати двох одиниць;

6) довжина однієї ставної сітки, що використовується під час промислу у внутрішніх рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах) і в Чорному морі – не більше 75 м (за винятком сіток для промислу калкана, скатів, азово-чорноморської кефалі та піленгаса);

7) довжина однієї ставної сітки для промислу калкана, скатів, азово-чорноморської кефалі та піленгаса у внутрішніх водах і територіальному морі західніше меридіана $32^{\circ}13'$ сх. д. – не більше 100 м;

8) під час використання пасивних знарядь лову, розташованих повністю в товщі води, їх положення позначається за допомогою розпізнавальних знаків.

Пасивні знаряддя лову, з метою визначення їхньої належності повинні маркуватись бирками для маркування знарядь лову.

Кріплення бирок для маркування знарядь лову здійснюється на:

ставний невід, завод підйомний та каравку на розтяжці перед заходом у двір;

ятір до верхньої частини каркаса, що утворює вхід у ятір;

пастку підйомну та раколовку до верхньої частини каркаса;

сітку до верхньої підбори на відстані до 1 м від одного з кінців сітки.

9) способи використання драги:

механізований спосіб – закидання драги здійснюється з судна, а вибирання (підйом) – за допомогою промислових механізмів;

ручний спосіб – закидання драги здійснюється вручну або з судна від берега вглиб моря, а вибирання (підйом) – вручну на судно або на берег;

напівмеханізований спосіб – закидання драги здійснюється з судна, а вибирання (підйом) – за допомогою ручних промислових механізмів або вручну на судно або на берег.

III. Умови здійснення промислу та навантаження в басейні Чорного моря за кількістю та потужністю суден

1. Промисел забороняється:

1) протягом усього року:

біля гребель і шлюзів, у районі насосних станцій питного та промислового водопостачання, а також станцій, які перекачують ґрунтові та поверхневі води

водосховища на відстані ближче 500 м, біля мостів, які охороняються, – в межах відомчих охоронних зон та у випадках, передбачених вимогами цих Правил;

у Чорному морі:

передгирловому просторі р. Дунай на ділянках шириною 1 км в обидва боки від кожної протоки, що має сполучення з морем, рахуючи від середини фарватеру, і на 5 км вглиб моря;

частині оз. Донузлав, що сполучається з Чорним морем;

Дністровсько-Царгородському гирлі, а також на ділянках, що прилягають до нього (в Чорному морі на відстані 1 км в обидва боки від гирла і на 1 км вглиб моря і в Дністровському лимані на відстані 1 км в обидва боки від гирла і на 1 км вглиб лиману);

у Дністровському лимані:

вздовж північного та західного берега від рукава Глибокий Турунчук до м. Білгород-Дністровського включно – на відстані 1 км вглиб лиману;

перед гирлами річки Дністер і рукава Глибокий Турунчук – на відстані 2 км праворуч і ліворуч від гирл та на 2 км вглиб лиману, а також на 2 км вглиб цих річок;

у Карагольській затоці;

в акваторії гирла р. Дніпро та Дніпровсько-Бузькій гирловій системі (Дніпровський заборонений простір):

на ділянці нижче лінії, що йде від Верхньокасперівського маяка через усі гирла на щоглу Червоної Хати й далі на вершину заплави Глаголь, на південь до виходу протоки Джигирка, включаючи Щукову Забич, і далі – на материковий берег, і в Дніпровсько-Бузькій гирловій системі перед гирлом р. Дніпро за лінією, що йде від гирла балки, розміщеної біля східного кінця с. Широка Балка, через лиман у точці в 4,5 км до заходу від рибоприймального пункту в с. Рибальче, а також на Станіславській ямі (навпроти с. Станіслав) (Дніпровський заборонений простір);

у Тилігульському лимані на північ від лінії, що з'єднує південну межу с. Гуляївка і с. Вовкове, і в р. Тилігул на південь від автотраси, що з'єднує с. Косівка і с. Мар'янівка;

у Хаджибейському лимані на північ від лінії, що з'єднує північну межу с. Шеметово і південну межу с. Жовте, і в р. Малий Куяльник від її гирла до південної межі с. Білка;

оз. Сасик на північ від лінії, що з'єднує південні межі сіл Борисівка і Трапівка, і в річках Когільник і Сарата та від їх гирл до автошляхових мостів на трасі Татарбунари – Жовтий Яр;

у р. Дніпро:

протягом 10 км униз за течією р. Дніпро від греблі Каховської ГЕС;

на Львовській ямі (на 100 м вгору і на 700 м вниз річкою від пристані с. Львово);

у р. Південний Буг:

на ділянці від греблі Олександрівської ГЕС протягом 4 км униз за течією р. Південний Буг;

на ділянці в межах м. Первомайськ від впадіння р. Кодима вниз за течією до міської межі;

р. Синюха на ділянці в межах м. Первомайськ;

в озерах:

Кагул – від риборозплідника Орловка на 2 км вздовж берега в бік м. Рені та на 500 метрів вглиб озера, включаючи протоку Руська;

Кугурлуй – у межах від каналу Тобочел Ізмаїльського району, включаючи райони плавнів Каприці, Голобова Скеля, Шурой, канал «Георгій Запша» до виходу в оз. Кугурлуй і вглиб водойми на 200 метрів;

Ялпуг – у верхів'ї від автошляхового мосту Болград – Рені вниз до лінії, що з'єднує північний край села Тополине й протилежний берег на 5 км у південному напрямку від с. Виноградівка;

у Чорному морі тралами в районах, обмежених:

меридіанами $35^{\circ}05'$ сх. д. і $35^{\circ}50,5'$ сх. д., береговою межею та лінією, яка проходить на відстані 12 миль від берега;

береговою межею та лінією, яка проходить через південну межу мису Євпаторійський, точки $45^{\circ}09'$ півн. ш. $33^{\circ}16'$ сх. д. і $45^{\circ}00'$ півн. ш. $33^{\circ}04'$ сх. д., далі йде на відстані 12 миль від берега до перетину з лінією, що з'єднує мис Тарханкут і Дністровсько-Царгородський маяк, і далі до мису Тарханкут;

з півдня лінією, що з'єднує мис Тарханкут із Дністровсько-Царгородським маяком;

зі сходу меридіаном $30^{\circ}00'$ сх. д. і з півдня – державним кордоном України;

у Чорному морі з використанням знарядь лову, які пошкоджують дно, у межах території ботанічного заказника загальнодержавного значення «Філофорне поле Зернова» з координатами:

$45^{\circ}18'25''$ пн. ш., $30^{\circ}42'56''$ сх. д.;

$45^{\circ}54'42''$ пн. ш., $30^{\circ}55'05''$ сх. д.;

$46^{\circ}01'53''$ пн. ш., $31^{\circ}10'40''$ сх. д.;

$45^{\circ}31'05''$ пн. ш., $31^{\circ}42'56''$ сх. д.;

$45^{\circ}17'41''$ пн. ш., $31^{\circ}23'20''$ сх. д.

2) у такі строки:

у гирлах, що сполучають лимани з Чорним морем, а також на ділянках моря або лиману на відстані 500 м праворуч і ліворуч від гирла та на 500 м вглиб моря або лиману – з 01 квітня по 31 серпня;

у Дністровському лимані – з 15 квітня по 31 липня (крім спеціалізованого промислу оселедця);

у Дніпровсько-Бузькій гирловій системі і Березанському лимані по всій акваторії – з 05 квітня по 05 червня (крім спеціалізованого промислу оселедця і пузанка);

на ділянці від нижньої межі Дніпровського забороненого простору до Покровсько-Хуторського лабазу на відстані 1,5 км від берега, а також у додатковій системі озер – з 05 квітня по 15 червня;

у Хаджибейському лимані – з 15 квітня по 15 червня;

у р. Дунай – на 45 діб в період з 01 квітня по 15 червня (крім спеціалізованого промислу оселедця);

у Придунайських озерах та оз. Сасик – з 15 квітня по 15 червня;

у р. Дністер і її додатковій системі – з 15 квітня по 15 червня (крім спеціалізованого промислу оселедця);

у р. Дніпро від гирла до забороненого простору Каховської ГЕС – з 10 квітня по 15 червня (крім спеціалізованого промислу оселедця);

у р. Інгул – з 01 квітня по 30 червня;

у р. Інгулець від гирла до с. Велика Олександрівка – з 10 квітня по 15 червня;

у р. Південний Буг:

від Варварівського моста вгору за течією до забороненого простору Олександрівської ГЕС – з 05 квітня по 05 червня;

від забороненого простору Олександрівської ГЕС до с. Голоскове – з 05 квітня по 20 червня (крім спеціалізованого промислу пузанка);

інших рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах) басейну Чорного моря:

Миколаївської, Херсонської, Одеської областей – з 01 квітня по 30 червня;

Автономної Республіки Крим – з 01 квітня по 31 травня;

у період нересту:

азово-чорноморської кефалі у Чорному морі – з 20 серпня по 10 вересня;

бичка – з 01 травня по 15 червня;

глосі – з 15 лютого по 30 квітня;

калкана:

у виключній (морській) економічній зоні – з 01 по 30 травня;

у внутрішніх водах і територіальному морі в період з 01 по 30 травня строком на 15 діб, що встановлюється територіальними органами Держрибагентства за узгодженням з науковими установами на ділянках:

на схід від меридіана, що проходить через мис Башенний;

між меридіанами, що проходять через мис Башенний і порт Євпаторія на південь від Кримського півострова;

між меридіаном, що проходить через порт Євпаторія, і меридіаном 32°13' сх. д., а також в Каркінітській затоці;

на захід від меридіана 32°13' сх. д.;

оселедця чорноморсько-азовського прохідного на період масового нерестового ходу, початок якого визначають наукові установи:

під час двадцятиденної заборони – вгору проти течії р. Дунай від відгалуження Тульчинського гирла;

під час десятиденної заборони:

у р. Дніпро;

у р. Дунай від гирла р. Дунай до відгалуження Тульчинського гирла;

у р. Дністер від с. Паланка до греблі Дубоссарської ГЕС;

під час п'ятиденної заборони – в Дністровському лимані, в рукаві Турунчук і в основному руслі р. Дністер від гирла до с. Паланка (відмітка 28 км);

промисел скатів камбальними сітками – у період нерестової заборони на промислі калкана;

рака – у період линьки, спарювання й виношування ікри, термін якого визначають територіальні органи Держрибагентства на підставі наукових-біологічних обґрунтувань наукових установ;

промисел бичка ятерами у Дністровському лимані на період спарювання, виношування ікри та рачат і линьки рака на північ від лінії, що з'єднує північну межу м. Білгород– Дністровський та північну межу м. Овідіополь.

3) на зимувальних ямах.

2. Під час здійснення промислу забороняється:

1) перевищувати встановлені ліміти спеціального використання водних біоресурсів;

2) добування (вилов) видів водних біоресурсів, які занесені до Червоної книги України;

3) вилучати з рибогосподарських водних об'єктів (їх частин) знаряддя лову, що належать іншим особам, та водні біоресурси, які знаходяться в таких знаряддях лову;

4) знаходитись суднам у заборонених районах промислу, у межах зимувальних ям, які визначаються наказами територіальних органів Держрибагентства, в районах їх діяльності за погодженням з науковими установами з 01 листопада до закінчення зимового періоду та на нерестових ділянках (нерестовищах) в період нересту, які визначаються наказами територіальних органів Держрибагентства за погодженням з науковими установами, за винятком транзитного проходу і проходу фарватером суднами, зупинок біля населених пунктів, випадків надзвичайної ситуації або потенційно небезпечних умов (аварійна подія, шторм, туман тощо);

5) займати знаряддями лову більше 2/3 ширини русла річки, струмка або протоки, а також здійснювати одночасне або почергове закидання неводів із протилежних берегів «в замок» і встановлювати пасивні знаряддя лову в шаховому порядку;

6) проводити промислові операції на відстані ближче ніж 100 м до рибницьких господарств, які у своїй господарській діяльності використовують плавучі рибницькі садки або здійснюють свою господарську діяльність у формі марикультури;

7) проводити промислові операції без наявності у відповідального за вилов водних біоресурсів копії дозволу на спеціальне використання водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах), журналу обліку вилучених водних біоресурсів та додатка до нього, а у всіх рибалок – посвідчення рибалки (крім членів екіпажів суден, які підлягають реєстрації у Державному судновому реєстрі України);

8) зберігати невраховані чи заборонені до добування (вилову) водні біоресурси (їх частини), а також приймати (здавати) добути (виловлені) водні біоресурси одного виду під іншою назвою або без видової назви;

9) вести недостовірний облік водних біоресурсів та подавати недостовірні звітні облікові дані щодо районів промислу добутих (виловлених) водних біоресурсів та обсяги добутих (виловлених) водних біоресурсів;

10) відлов рослинної риби і старших вікових груп інших видів риби на ділянках, відведених для заготівлі плідників для риборозведення, знаряддями лову водних біоресурсів з кроком вічка понад 30 мм;

11) використовувати знаряддя лову, які застосовували в рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах) із осередками паразитарних та інфекційних захворювань водних біоресурсів, в інших рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах) без попередньої дезінфекції цих знарядь лову;

12) перебувати на рибогосподарському водному об'єкті (його частині) або у водоохоронній зоні зі знаряддями лову, застосування яких заборонено цими Правилами та режимами рибальства;

13) використовувати судна:

не зареєстровані в установленому законодавством порядку;

без визначення придатності судна до плавання;

з технічними несправностями, переобладнані, які не мають документів підтверджуючих переобладнання;

не укомплектовані персоналом (екіпажем) відповідно до вимог законодавства;

без встановлених на них розпізнавальних знаків, реєстраційних номерів та/або назв суден;

не включені до системи моніторингу риболовних суден;

з розпізнавальними знаками, реєстраційними номерами та/або назвами суден, які не відповідають судовим реєстраційним документам;

зареєстровані у Судновій книзі України, які не відповідають районам плавання, визначеним статтею 49 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів»;

14) проводити промислові операції без виставлення вогнів та знаків, визначених правилом 26 Міжнародних правил запобігання зіткненню суден на морі 1972 року, а також Додатком II до них та Правилами судноплавства на внутрішніх водних шляхах України, затвердженими наказом Міністерства транспорту України від 16 лютого 2004 р. № 91, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 12 липня 2004 р. за № 872/9471;

15) викидати за борт улов, крім випадків, передбачених абзацами одинадцятим та дванадцятим пункту 3 розділу III цих Правил;

16) скидати у рибогосподарський водний об'єкт (його частину) забруднюючі речовини (матеріали органічного і неорганічного походження, полімерні вироби (пластик, поліетилен) та інші відходи або отруйні речовини;

17) допускати перевищення норм прилову молоді водних біоресурсів під час промислу активними знаряддями лову, крім випадків передбачених абзацом другим пункту 3 розділу III цих Правил;

18) вихід суден на промисел та проведення ними промислових операцій за відсутності на судні судових документів, передбачених законодавством України та міжнародними договорами України;

19) використовувати:

бурила у Дніпровсько-Бузькій гирловій системі від заходу і до сходу сонця;

будь-які засоби і пристрої, що зменшують розмір вічка нижче допустимого;

вхідні пристрої у вигляді лійок з кільцями в ставних неводах з кроком вічка менше ніж 20 мм;

закидні неводи (волоки) з приводами більше 1/2 довжини відповідного крила;

закидні неводи (волоки) довжиною більше 100 м під час спеціалізованого промислу тільки в р. Дніпро;

конусні пастки для лову тільки з площею вхідного отвору більш 10 кв. м.;

лави ятерів і ставних сіткових порядків у р. Дунай і її придатковій системі, довжиною більше 200 м з відстанню між лавами ятерів менше 200 м, а між сітковими порядками – менше 500 м один від одного;

сітки у Дніпровсько-Бузькій гирловій системі з 8.00 до 18.00 у період від закінчення весняного забороненого періоду по 15 вересня;

ставні неводи з кроком вічка менше 8 мм, за винятком неспеціалізованого промислу хамси, тільки і шпрота;

ставні неводи, ятери та сітки у гирлах, що сполучають лимани з Чорним морем;

ставні сіткові порядки довжиною більше 600 м і на відстані ближче 500 м один від одного, в лиманах, що сполучаються з Чорним морем, за винятком

спеціалізованого промислу піленгаса, під час якого відстань між порядками не обмежується;

ставні сітки у річках Дніпро та Інгулець з їх додатковими системами;

плавні сітки без нижньої підбори;

плавні сітки та їх порядки у р. Дніпро, загальна довжина яких перевищує 150 м;

поріжі в сітках під час спеціалізованого промислу азово-чорноморської кефалі (крім передгирлового простору р. Дунай), оселедця (крім р. Дунай з передгирловим простором), калкана і скатів;

ятери для лову креветок з довжиною кутка менше 1 м;

20) норми, передбачені для річки Дунай, поширюються на її передгирловий простір. Відповідно на цей простір не поширюються норми, передбачені для Чорного моря.

3. Територіальні органи Держрибагентства на підставі науково-біологічних обґрунтувань наукових установ мають право переносити (не більше ніж на 15 діб) строки заборони, передбачені цими Правилами, у той чи інший бік, а також збільшувати чи зменшувати строки заборони (не більше ніж на 15 діб).

При виявленні прилову молоді водних біоресурсів понад встановлену норму, суб'єкт рибного господарства зобов'язаний зафіксувати його у журналі обліку вилучених водних біоресурсів з оперативним (одразу після закінчення промислової операції) повідомленням територіального органу Держрибагентства та здати такий улов на рибоприймальний пункт на загальних підставах.

У разі фіксації чотирьох і більше випадків перевищення допустимого прилову молоді водних біоресурсів за добу, у відповідному районі промислу, територіальний орган Держрибагентства приймає рішення про заборону промислу відповідного виду водного біоресурсу або збільшення значення мінімально допустимого кроку вічка в знаряддя лову або зміну району промислу активними знаряддями лову в межах такого району строком від 10 до 20 діб.

Місце району промислу активними знаряддями лову має бути змінено не менше ніж на:

2 морські милі – для тралів;

1 морську милю – для кошільних і кільцевих неводів, волоків, бурил, сіток, драг;

0,5 морських миль або змінена глибина лову не менше ніж на 20 м – для конусних і накидних сіток;

0,5 морських миль – для інших активних знарядь лову водних біоресурсів.

У разі потрапляння в знаряддя лову тварин, що не належать до водних біоресурсів (земноводні, плазуни, птахи та ссавці) вони мають бути вивільнені із знарядь лову і повернуті у середовище існування незалежно від їх стану.

Капітан судна (або відповідальний за промисел) зобов'язаний зробити відповідний запис у журналі обліку вилучених водних біоресурсів зазначивши

кількість ссавців, морських птахів, що потрапили у знаряддя лову (за можливості зазначити їх приналежність).

У разі потрапляння у знаряддя лову, видів водних біоресурсів, які занесені до Червоної книги України, вони мають бути повернуті у середовище існування незалежно від їх стану, про що суб'єкти рибного господарства зобов'язані повідомити територіальний орган Держрибагентства одразу після закінчення промислової операції.

У разі потрапляння до пасткових знарядь лову та закидних неводів (волоків) водних біоресурсів непромислового розміру вони мають бути повернуті у середовище існування у живому вигляді, а снулі водні біоресурси непромислового розміру обліковуються як прилов.

Прилов осетрових видів риб і їх гібридів негайно повертається у середовище їх існування незалежно від їх стану. Повернення осетрових видів риб і їх гібридів у середовище їх існування із знарядь лову здійснюється одразу після закінчення промислової операції. Знаходження осетрових видів риб і їх гібридів на судні забороняється.

Максимально допустимий прилов осетрових видів риб на промислі, у разі фіксації якого у відповідному районі промислу, територіальні органи Держрибагентства приймають рішення про заборону промислу в такому районі:

під час промислу хамси, тільки і шпрота дрібновічковими ставними неводами – 4 екземпляри на 1 т улову;

під час промислу крупновічковими ставними неводами – 1 екземпляр на 1 т улову;

під час промислу хамси і тільки кошільними неводами – 1 екземпляр на 5 т улову;

під час промислу бичків драгами – 1 екземпляр на 1 т улову;

оселедця чорноморсько-азовського прохідного одностінними сітками – 4 екземпляри на 1 т улову.

Територіальні органи рибоохорони Держрибагентства на підставі науково-біологічних обґрунтувань наукових установ мають право продовжувати на термін до 15 діб терміни спеціалізованого промислу оселедця чорноморсько-азовського прохідного, що визначені пунктом 2.8 додатку до цих Правил в р. Дунай та її передгірловому просторі, а також в р. Дністер та Дністровському лимані. Строки промислу поширюються на перше й останнє числа періоду включно.

4. Мінімальні розміри водних біоресурсів, допустимі для промислу (у свіжому вигляді (см), становлять:

У р. Дунай та її перед гірловий простір, придаткові водні об'єкти та оз. Сасик (см):

Судак звичайний	30
Лящ	24
Рибець звичайний	20
Сазан (короп)	30
Товстолобик	40

Оселедець чорноморсько - -азовський прохідний	16
Пузанок	11
Бички	9
Лин	13
Сом	50

Мінімальний розмір синця, сазана (коропа) у р. Дунай та її передгірловому просторі, придаткових водних об'єктах та оз. Сасик визначається на підставі науково-біологічних обґрунтувань наукових установ шляхом внесення у затверджені у встановленому порядку режими промислу та/або режими рибогосподарської експлуатації водних об'єктів, також можуть бути встановлені інші мінімально допустимі для промислу розміри водних біоресурсів;

у Дніпровсько-Бузькій гирловій системі (см):

Судак звичайний	38
Лящ	30
Плітка (тараня)	18
Рибець звичайний	22
Сазан (короп)	32
Товстолобик	40
Оселедець чорноморсько - азовський прохідний	17
Пузанок	11
Бички	11
Піленгас	38
Рак	10
Лин	20
Сом	70
Чехоня	24
Щука	32
Головень	28
Білізна	40
Білий амур	60

Мінімальний розмір сазана (коропа) у Дніпровсько-Бузькій гирловій системі, визначається на підставі науково-біологічних обґрунтувань наукових установ шляхом внесення у затверджені у встановленому порядку режими промислу та/або режими рибогосподарської експлуатації водних об'єктів, також можуть бути встановлені інші мінімально допустимі для промислу розміри водних біоресурсів.

Мінімальні розміри видів риб, які не зазначені у абзацах два та чотири пункту 4 розділу III цих Правил відповідають мінімальним промисловим розмірам зазначеним у абзаці сьомому пункту 4 розділу III цих Правил.

В басейні Чорного моря (см):

Судак звичайний	38
Лящ	30
Плітка (тараня)	18
Рибець звичайний	22

Сазан (короп)	32
Товстолобик	40
Оселедець чорноморсько - азовський прохідний	17
Пузанок	11
Хамса	6,5
Бички (крім Тилігульського, Дністровського та Хаджибейського лиманів)	11
Бичок у Тилігульському, Дністровському та Хаджибейському лиманах	9
Калкан	35
Азово-чорноморські кефалі	20
Піленгас	38
Ставрида	10
Глось	15
Барабуля	8,5
Мідія	5
Рак	10
Лин	20
Сом	60
Білизна	40
Катран	85
Мерланг	12
Скумбрія	15
Чехоня	24
Шпрот	6
Щука	32
Білий амур	60
Креветка	3,5
Скати	35

Мінімальний розмір бичків в басейні Чорного моря, на підставі науково-біологічних обґрунтувань наукових установ шляхом внесення у затверджені у встановленому порядку режими промислу та/або режими рибогосподарської експлуатації водних об'єктів, також можуть бути встановлені інші мінімально допустимі для промислу розміри водних біоресурсів.

Мінімальні розміри чорноморських кефалей в причорноморських лиманах Одеської області визначаються щорічно наказами територіальних органів Держрибагентства на підставі науково-біологічного обґрунтування наукової установи для кожного лиману окремо.

Вимірювання розмірів водних біоресурсів проводиться вимірювальними засобами, які мають сертифікат або свідоцтво виробника.

Промисловий розмір риби визначається виміром від вершини риля (при закритому роті) до початку середніх променів хвостового плавця.

Промисловий розмір мідії визначається вимірюванням за найбільшою довжиною мушлі, рака і креветки виміром від середини ока до кінця середньої хвостової пластинки.

5. Прилов водних біоресурсів непромислового розміру (крім видів водних біоресурсів занесених до Червоної книги України) за промислову операцію під час неспеціалізованого промислу допускається:

барабулі – 8 відсотків від улову знаряддями лову водних біоресурсів з кроком вічка менше 20 мм;

бичка – 8 відсотків від улову знаряддями лову водних біоресурсів з кроком вічка менше 20 мм;

мерланга – 20 відсотків від улову знаряддями лову водних біоресурсів з кроком вічка менше 20 мм;

ставриди – 8 відсотків від улову знаряддями лову водних біоресурсів з кроком вічка менше 20 мм;

шпрота – 8 відсотків від улову знаряддями лову водних біоресурсів з кроком вічка менше 20 мм;

інших видів водних біоресурсів – у знаряддях лову з кроком вічка 20 мм і більше в морі – 20 відсотків, в лиманах і внутрішніх водних об'єктах – 8 відсотків від загальної кількості улову.

інших видів водних біоресурсів – 8 відсотків від улову знаряддями добування (вилову) водних біоресурсів з кроком вічка менше 20 мм;

У Дніпровсько – Бузькій гирловій системі дозволяється неспеціалізований промисел, знаряддями лову з кроком вічка більше 20 мм, якщо прилов молоді водних біоресурсів не перевищує 8 відсотків від улову.

Прилов водних біоресурсів водних біоресурсів непромислового розміру (крім видів водних біоресурсів занесених до Червоної книги України) за всіма промисловими операціями, які здійснювались протягом певного часу в проміжку між початком виходу на промисел та здачі улову на рибоприймальний пункт під час спеціалізованого промислу допускається:

азово– чорноморської кефалі – 20 відсотків від улову;

барабулі – 20 відсотків від улову;

бичка – 20 відсотків від улову;

глюся – 8 відсотків від улову;

калкана – 5 відсотків від улову;

катрана – 15 відсотків від улову;

креветки – 8 відсотків від улову;

мерланга – 30 відсотків від улову;

мідії – 25 відсотків від улову за умов добування (вилову) драгами;

оселедця – 8 відсотків від улову;

піленгаса – 20 відсотків від улову;

пузанка – 8 відсотків від улову;

рибця звичайного – 8 відсотків від улову;

ставриди – 20 відсотків від улову;

тарані – 8 відсотків від улову;

тюльки – 2 відсотки від улову у Дніпровсько-Бузькій гирловій системі;

шпрота – 30 відсотків від улову.

Прилов карася сріблястого допускається до 50 відсотків від улову у період нерестової заборони в р. Дунай і р. Дністер та Дністровському лимані під час спеціалізованого промислу оселедця.

У разі потрапляння у знаряддя лову калкана під час нересту калкану чорноморського з 01 по 30 травня, він випускається в море незалежно від його життєздатності.

Під час промислу мідій скребачками, сачками, щипцями і збиранні їх руками прилов особин, що не досягли промислового розміру не допускається.

Спеціальне використання в межах територій та об'єктів у-заповідного фонду здійснюється відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» згідно з режимами цих територій та об'єктів, визначених у положеннях про них та в проектах організації територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду здійснюється в межах ліміту та на підставі дозволу на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Користувачі водних біоресурсів повинні бути ознайомлені з режимом територій та об'єктів природно-заповідного фонду та особливими умовами використання водних біоресурсів.

Судна мають бути обладнані технічними засобами дистанційного контролю відповідно до вимог законодавства. Під час спеціального використання водних біоресурсів технічні засоби дистанційного контролю мають бути ввімкнутими та здатними передавати інформацію про ідентифікацію та місцезнаходження судна до системи моніторингу риболовних суден. У випадку виходу з ладу технічного засобу дистанційного контролю, відповідальний за добування (вилов) водних біоресурсів негайно повідомляє про це територіальний орган Держрибагентства, в районі діяльності якого здійснюється спеціальне використання водних біоресурсів, припиняє будь-які промислові операції та направляється до свого місця базування суден.

6. Види, знаряддя лову, райони та строки промислу водних біоресурсів дозволені до промислу в басейні Чорного моря наведено у додатку до цих Правил.

Начальник Управління
регулювання аграрних ресурсів

Ольга ПАЗИНИЧ

Види,

знаряддя лову, райони та строки промислу водних біоресурсів, дозволені до промислу в басейні Чорного моря

№ з/п	Види водних біоресурсів	Знаряддя лову водних біоресурсів та мінімально допустимий крок вічка (мм)	Район промислу	Строки промислу
1.	Неспеціалізований промисел водних біоресурсів			
1.1.	Хамса, шпрот, тюлька, глось, бички, оселедець чорноморсько-азовський прохідний, барабуля, скаги, азово-чорноморська кефаль, атерина, ставрида, піленгас, інші види водних біоресурсів, за винятком тих, на які встановлено ліміти та прогнози допустимого спеціального використання та які занесено до	Ставні неводи (крок вічка у котлі 6 мм, дворі 10 та крилах 14 мм) Ставні неводи (крок вічка у котлі 6 мм, дворі 10 та крилах 14 мм) Ставні неводи (крок вічка у котлі 6 мм, дворі 6 та крилах 6 мм) Донні пастки (крок вічка у сажалці – 10 мм, відкрيلках – 12 мм, крилах – 14 мм) Ятери (крок вічка 30 – 40 мм)	Чорне море за винятком Каркінітської затоки та лимани, що сполучаються з Чорним морем (за виключенням Дністровського і Дніпровсько-Бузької гирлової системи) Каркінітська затока На ділянках від гирла Тилігульського лиману до м. Очаків у смузі шириною 1,5 км від берега. Чорне море за винятком Каркінітської затоки Лимани, що сполучаються з Чорним морем, р. Дунай, р. Дністер, р. Дніпро, р. Південний Буг з придатковими системами і внутрішніх водних об'єктах – протягом усього року за винятком заборонених періодів.	Протягом року 3 01 вересня по 10 липня Протягом року Протягом року Протягом року за винятком заборонених періодів

Червоної книги України, добуваються (виловлюються) як прилов	Закидні неводи (волоки) (крок вічка у матні – 30 мм, приводах – 36 мм, крилах – 40 мм)	Чорне море повсюди, окрім передгирлового простору р. Дунай. У Каркінітській затоці і внутрішніх водних об'єктах скрізь.	Протягом року за винятком заборонених періодів
	Закидні неводи (волоки) (крок вічка у матні – 30 мм, приводах – 36 мм, крилах – 40 мм)	Дністровський лиман на північ від лінії, що з'єднує с. Південне і гирло основного русла р. Дністер	
	Сітки	Лимани, що сполучаються з Чорним морем, р. Дунай, р. Дністер і внутрішніх водних об'єктах (крім річок Дніпро, Інгул та Інгулець з їх придатковими системами)	
	Гарди (мінімально допустимий зазор між прутами решітки (мм) – 5 мм)	Канали, що сполучаються з Чорним морем	
1.2. Дозволені добування (вилову) видів водних біоресурсів	Ятери, крок вічка – 30 – 40 мм	Дніпровсько – Бузька гирлова система	Протягом року за винятком заборонених періодів
	Закидні неводи (крок вічка в матні – 30 мм, приводах – 36 мм, крилах – 40 мм)	Дніпровсько – Бузька гирлова система	Протягом року за винятком заборонених періодів
	Закидні неводи (волоки) (крок вічка в матні – 30 мм, приводах – 36 мм, крилах – 40 мм)	Акваторії придаткової системи пониззя р. Дніпро, визначенні органами рибоохорони на підставі науково – біологічних обґрунтувань наукових установ	Протягом року за винятком заборонених періодів
	Ставні сітки (крок вічка: для дрібновічкових – 38 мм, для великовічкових – 75 мм)	Акваторія Дніпровсько–Бузької гирлової системи	Протягом року за винятком заборонених періодів
2.	Спеціалізований промисел водних біоресурсів		

2.1.	Тюлька	Закидні неводи (волоки) (крок вічка у матні 6 мм, приводах 6 мм, крилах – 6 мм)	Чорне море та лимани, що сполучаються з Чорним морем (крім Дністровського)	Протягом року
		Закидні неводи (волоки) (крок вічка у матні 6 мм, приводах 6 мм, крилах – 6 мм)	Дністровський лиман	15 листопада по 31 грудня
		Закидні неводи (волоки) (крок вічка в матні 5 мм, приводах 5 мм, крилах – 6 мм)	р. Дніпро	Протягом року за виключенням періоду весняно – літньої заборони
		Бурила(крок вічка в матні 5 мм (але не більше 7 мм), у приводах 6 мм (але не більше 14 мм), у крилах 6 мм (але не більше 18 мм)	Дніпровсько – Бузька гирлова система	3 01 жовтня до початку весняного забороненого періоду на глибинах не менше ніж 4 м.
		Конусні пастки (лише в темний час доби з використанням штучного освітлення з мін. крок віч. 4 мм але не більше 6 мм)	Акваторія пониззя Дніпра, Дніпровсько – Бузької гирлової системи, Бузького лиману	Протягом року за винятком періоду заборони
2.2.	Атерина	Кошільні й кільцеві неводи (крок вічка 6 мм)	Тилігульський лиман	Протягом року
		Закидні неводи (волоки) (крок вічка у матні 6 мм, приводах 6 мм, крилах – 6 мм)	Чорне море та лимани, що сполучаються з Чорним морем (крім Дністровського лиману та Дніпровсько – Бузької гирлової системи)	Протягом року
2.3.	Хамса *	Кошільні й кільцеві неводи (крок вічка 6 мм)	Чорне море за винятком Каркінітської затоки	Протягом року
		Кошільні й кільцеві неводи (крок вічка 6 мм)	Тилігульський лиман	Протягом року

		Закидні неводи (волоки) (крок вічка у матні 6 мм, приводах 6 мм, крилах – 6 мм)	В Чорному морі та лиманах, що сполучаються з Чорним морем (крім Дністровського лиману та Дніпровсько – Бузької гірлової системи)	Протягом року
2.4.	Шпрот**	Кошільні й кільцеві неводи (крок вічка 6 мм) Різноглибинні трали, включаючи близнюкові (крок вічка 6 мм)***	Чорне море на схід від меридіана, що проходить через м. Херсонес Чорне море крім районів, обмежених: 1. меридіанами $35^{\circ}05'00$ сх. д. і $35^{\circ}50'50$ сх. д., береговою межею та лінією, яка проходить на віддалі 12 миль від берега; 2. береговою межею та лінією, яка проходить через південну межу мису Євпаторійський, точки $45^{\circ}09'00$ півн. ш. $33^{\circ}16'00$ сх. д. і $45^{\circ}00'00$ півн. ш. $33^{\circ}04'00$ сх. д., далі йде на віддалі 12 миль від берега до перетину з лінією, що з'єднує мис Тарханкут і Дністровсько – Царгородський маяк, і далі до мису Тарханкут; 3. з півдня лінією, що з'єднує мис Тарханкут із Дністровсько – Царгородським маяком; 4. зі сходу меридіаном $30^{\circ}00'00$ сх. д. і з півдня – державним кордоном.	301 жовтня по 31 січня
2.5.	Мерланг**	Різноглибинні трали, включаючи близнюкові (крок вічка 12 мм)***	Чорне море крім районів, обмежених: 1. меридіанами $35^{\circ}05'00$ сх. д. і $35^{\circ}50'50$ сх. д., береговою межею та лінією, яка проходить на віддалі 12 миль від берега; 2. береговою межею та лінією, яка проходить через південну межу мису Євпаторійський, точки $45^{\circ}09'00$ півн. ш. $33^{\circ}16'00$ сх. д. і $45^{\circ}00'00$ півн. ш. $33^{\circ}04'00$ сх. д., далі йде на віддалі 12 миль від берега до перетину з лінією, що з'єднує	Протягом року

			мис Тарханкут і Дністровсько – Царгородський маяк, і далі до мису Тарханкут; 3. з півдня лінією, що з'єднує мис Тарханкут із Дністровсько – Царгородським маяком; 4. зі сходу меридіаном 30°00'00 сх. д. і з півдня – державним кордоном.		
2.6.	Барабуля	Закидні неводи (волоки) (крок вічка у матні 10 мм, приводах 10 мм, крилах – 10 мм)	Чорне море	Протягом року	
2.7.	Оселедець чорноморсько – азовський прохідний	Закидні неводи (волоки) (крок вічка у матні 26 мм, приводах 28 мм, крилах – 30 мм) Сітки (крок вічка 28 мм, але не більше 40 мм)	Р. Дніпро на ділянці від верхнього кордону Дніпровського забороненого простору до забороненого простору Львівська яма по основному руслу Чорне море за винятком Каркінітської затоки (включаючи Джарилгацьку, Каржинську і Широку затоки та Каланчацький лиман) Дністровський лиман і р. Дністер (У період весняно-літної нерестової заборони спеціалізований промисел оселедця сітками дозволяється в районі на південь від лінії, що з'єднує північні межі смт. Шабо та Роксолани)	Під час весняно-літної заборони, за винятком 10 днів у період масового ходу. 3 01 жовтня по 30 квітня	
		Сітки (плавні та ставні) (крок вічка 28 мм, але не більше 40мм)	р. Дунай та передгірловому просторі	3 01 квітня по 05 червня (за винятком встановленої органами рибохорони заборони в період масового нерестового ходу)	
		Сітки (плавні та ставні) (крок вічка 28 мм, але не більше 40 мм)	р. Дніпро (Плавними сітками – в пониззі р. Дніпро в акваторії від с. Дніпріяни вниз за течією до тоні Підмостна, від верхньої межі тоні	3 01 березня по 05 липня (за винятком днів встановлених органами рибохорони на період масового нерестового ходу)	
		Сітки (крок вічка 28 мм, але не більше 40 мм)		Під час весняно-літної заборони за винятком 10 днів у період масового ходу.	

			Монастирська вниз за течією до верхньої межі Дніпровського забороненого простору)		3 01 квітня до кінця весняно – літньої заборони
2.8.	Ставрида	Сітки (крок вічка 28 мм, але не більше 40 мм) Кошільні й кільцеві неводи (крок вічка 6 мм) Конусні сітки (крок вічка у зовнішньому конусі 14 мм) Накидні сітки (намітки) (крок вічка 12 мм)	Дніпровсько – Бузька гирлова система на глибинах не менше ніж 4 м Чорне море за винятком Каркінітської затоки Вздовж узбережжя Кримського півострова від мису Меганом до мису Лукул Чорне море	Протягом року 3 01 листопада по 30 квітня	Протягом року
2.9.	Бички (крім видів занесених до Червоної книги України)	Ятери (крок вічка 18 мм) Ятери (крок вічка 16 мм) Закидні неводи (волоки) (крок вічка в матні 18 мм, приводах 20 мм, крилах – 22 мм) Закидні неводи (волоки) (крок вічка в матні 16 мм, приводах 18 мм, крилах – 20 мм) Бурила (крок вічка в матні – 18 мм, у приводах – 20 мм, у крилах – 22 мм) Сітки (крок вічка від 22 мм до 28 мм (окрім Тилігульського лиману)	Чорне море та лимани, що сполучаються з Чорним морем (крім Тилігульського лиману та Дніпровсько – Бузької гирлової системи) Дніпровсько – Бузької гирлової системи Тилігульський лиман Чорне море та лимани, що сполучаються з Чорним морем (крім Дністровського лиману та Дніпровсько – Бузької гирлової системи) Тилігульський лиман Дніпровсько – Бузька гирлова система і Березанський лиман Чорне море (крім Каркінітської затоки), включаючи Джарилгацьку, Каржинську та Широку затоки і лимани, що сполучаються з Чорним морем (крім	3 16 червня по 30 квітня 3 16 червня по 30 квітня 3 16 червня по 30 квітня 3 16 червня по 30 квітня 3 16 червня по 30 квітня 3 16 червня по 01 листопада 3 16 червня по 30 квітня	Протягом року 3 16 червня по 30 квітня

			Дністровського лиману та Дніпровсько – Бузька гирлова система)		Дністровського лиману та Дніпровсько – Бузька гирлова система)	
		Сітки (крок вічка від 20 мм до 28 мм)			Тилігульський лиман	З 16 червня по 30 квітня
		Підйомні пастки (крок вічка 18 мм)			Чорне море	З 16 червня по 30 квітня
2.10.	Піленгас	Ставні неводи і підйомні заводи (крок вічка у котлі – 30 мм, дворі та крилах – 40 мм)			Чорне море за винятком Каркінітської затоки	Протягом року
		Ставні неводи (крок вічка у котлі – 30 мм, дворі та крилах – 40 мм)			Каркінітська затока	З 01 березня по 10 липня та з 01 вересня по 30 листопада
		Підйомні заводи (крок вічка 30 мм)			Каркінітська затока	З 01 березня по 30 листопада
		Кошільні й кільцеві неводи (крок вічка 30 мм)			Чорне море за винятком Каркінітської затоки	Протягом року
		Кошільні й кільцеві неводи (крок вічка 30 мм)			Тилігульський лиман	Протягом року
		Сітки (крок вічка від 45 мм до 70 мм)			Чорне море на південь від лінії, що з'єднує мис Тарханкут з Дністровсько – Царгородським маяком, і на схід від меридіана 30°00'00 сх.д., а також лимани, що сполучаються з Чорним морем	Протягом року
		Сітки (крок вічка від 45 мм до 70 мм)			Чорне море на північ від лінії, що з'єднує мис Тарханкут з Дністровського – Царгородським маяком за винятком Каркінітської затоки (включаючи Джарилгачьку, Каржинську і Широку затоки та Каланчацький лиман) і на захід	З 15 жовтня по 14 червня

			від меридіана 30°00'00 сх.д.		Протягом року
		Накидні сітки (намітки) (крок вічка 30 мм)	Чорне море		Протягом року за винятком періоду нерестової заборони – з 01 червня по 31 грудня
2.11.	Азово-чорноморські кефалі	Ставні неводи і підйомні заводи (крок вічка 20 мм)	Чорне море		Протягом року за винятком періоду нерестової заборони – з 01 червня по 31 грудня
		Ставні неводи (крок вічка 20 мм)	Канали, що сполучають море з лиманами (Тилігульський, Будацьким (Шаболатським), Тузовськими та іншими), озерами (крім озера Донузлав), і канали, що сполучають Дністровський та Будацький (Шаболатський) лимани тільки у постійних місцях і в строки, що визначаються органами рибохорони на підставі науково – біологічних обґрунтувань наукових установ		Терміни визначаються органами рибохорони на підставі науково – біологічних обґрунтувань наукових установ
		Кошільні й кільцеві неводи (крок вічка 20 мм)	Чорне море за винятком Каркінітської затоки		3 01 червня по 31 грудня (за винятком періоду нерестової заборони)
		Закидні неводи (волоки) (крок вічка в матні 20 мм, приводах 22 мм, крилах – 22 мм)	Чорне море		3 01 червня по 31 грудня (за винятком періоду нерестової заборони)
		Закидні неводи (волоки) (крок вічка в матні 20 мм, приводах 22 мм, крилах – 22 мм)	Лимани, що сполучаються з Чорним морем, крім Дністровського лиману та Дніпровсько – Бузька гирлова система		Терміни визначаються органами рибохорони на підставі науково-біологічних обґрунтувань установ
		Сітки обкидні (крок вічка 20 мм, але не більше 40 мм) У процесі промислової операції сітки повинні використовуватися як обкидні, зберігати	Джарилгацка, Каржинська, Перекопська затоки, Каланчацький лиман, прибережна 500 – метрова зона Карканітської затоки, прилегла до острова Джарилгач, 500 – метрова зона, прилегла до гирла р. Дунай, на ділянці обмеженій на півночі с. Приморське та на півдні межею		3 01 червня по 15 листопада (за винятком періоду нерестової заборони)

		контакт з плавзасобом і вибірка повинна виконуватися одразу після замету	територіальних вод	
2.12.	Пузанок	Сітки (крок вічка щорічно встановлюється органами рибохорони на підставі науково – біологічних обґрунтувань наукових установ)	Лимани та озера, що сполучаються з Чорним морем (крім Дністровського лиману та Дніпровсько – Бузької гірлової системи)	Строки визначаються органами рибохорони на підставі науково-біологічних обґрунтувань наукових установ
		Пастки (крок вічка 24 мм, але не більше 40 мм)	Прибережна 50 – метрова зона Каркінітської затоки	3 11 вересня по 31 жовтня
		Гарди (мінімально допустимий зазор між прутами решітки 5 мм)	Канали, що сполучають море з лиманами (Дофінівським, Тилігульським, Будацьким (Шаболатським), Тузловськими та іншими), озерами (крім озера Донузлав) і в сполучних каналах, що з'єднують Дністровський та Будацький (Шаболатський) лимани	Терміни визначаються органами рибохорони на підставі – науково-біологічних обґрунтувань наукових установ
		Закидні неводи (волоки) (крок вічка в матні 18 мм, приводах 22 мм., крилах – 26 мм) Сітки (крок вічка 22 мм)	р. Південний Буг на глибинах не менше ніж 4 м Дніпровсько – Бузька гірлова система р. Південний Буг	3 01 травня до кінця весняного забороненого періоду 3 01 травня до кінця весняно-літньої заборони
2.13.	Глось	Сітки плавні (крок вічка 22 мм)	Понизя річці Дніпро в акваторії від смт. Дніпріани вниз за течією до тоні Підмошна, від верхньої межі тоні Монастирська вниз за течією до верхньої межі Дніпровського забороненого простору	3 01 травня до кінця весняно – літньої заборони
		Сітки (крок вічка від 50 мм до 70 мм)	Чорне море, за винятком Каркінітської затоки (включаючи Джарилгацьку,	3 01 травня по 14 лютого

			Каржинську і Широку затоки та Каланчацький лиман), і лимани, що сполучаються з Чорним морем (крім Дністровського лиману та Дніпровсько – Бузької гірлової системи)		
2.14.	Калкан	Сітки (крок вічка 180 мм, але не більше 200 мм)	Чорне море; за умов заборони знарядь лову, які пошкоджують дно, у межах території ботанічного заказника загальнодержавного значення «Філофорне поле Зернова» з координатами: 45°18'25" пн. ш., 30°42'56" сх. д.; 45°54'42" пн. ш., 30°55'05" сх. д.; 46°01'53" пн. ш., 31°10'40" сх. д.; 45°31'05" пн. ш., 31°42'56" сх. д.; 45°17'41" пн. ш., 31°23'20" сх. д.	3 01 лютого по 31 жовтня (за винятком періоду нерестової заборони)	
2.15.	Скати	Сітки (крок вічка 180 мм, але не більше 200 мм)	Чорне море за умов заборони знарядь лову, які пошкоджують дно, у межах території ботанічного заказника загальнодержавного значення «Філофорне поле Зернова» з координатами: 45°18'25" пн. ш., 30°42'56" сх. д.; 45°54'42" пн. ш., 30°55'05" сх. д.; 46°01'53" пн. ш., 31°10'40" сх. д.; 45°31'05" пн. ш., 31°42'56" сх. д.; 45°17'41" пн. ш., 31°23'20" сх. д.	3 01 лютого по 31 жовтня (за винятком періоду нерестової заборони калкана)	
		Сітки (крок вічка 180 мм, але не більше 200 мм)	Джарилгацька, Каржинська, Широка, Перекопська, Ягорлицька та Тендрівська затоки Чорного моря, Каланчацький лиман	3 01 квітня по 31 жовтня	
2.16.	Катран	Сітки (крок вічка 100 мм, але не більше 120 мм)	Чорне море на південь від лінії, що з'єднує м. Тарханкут з Дністровського – Царгородським маяком, і на схід від	Протягом року	

			меридіана 30°00'00 сх.д. у Чорному морі за умов заборони знарядь лову, які пошкоджують дно, у межах території ботанічного заказника загальнодержавного значення «Філофорне поле Зернова» з координатами: 45°18'25" пн. ш., 30°42'56" сх. д.; 45°54'42" пн. ш., 30°55'05" сх. д.; 46°01'53" пн. ш., 31°10'40" сх. д.; 45°31'05" пн. ш., 31°42'56" сх. д.; 45°17'41" пн. ш., 31°23'20" сх. д.		
2.17.	Рослинні види риб (товстолобик білий, строкатий та їх гібриди, білий амур)	Сітки плавні (крок вічка 90 мм, але не більше 100 мм)	Пониззя р. Дніпро в акваторіях від сmt. Дніпрани вниз за течією до тоні Підмостна, від верхньої межі тоні Монастирська вниз за течією до верхньої межі Дніпровського забороненого простору	3 01 січня до початку весняно – літньої заборони та з 01 вересня по 31 грудня	
2.18.	Тараня, рибець звичайний та чехоня	Сітки (крок вічка від 32 мм до 38 мм) Сітки (крок вічка від 36 мм до 40 мм) Сітки (крок вічка від 38 мм до 50 мм)	Дністровський лиман та р. Дністер з її придатковою системою р. Дунай з її придатковою системою Інші лимани, що сполучаються з Чорним морем, і внутрішніх водних об'єктах (крім Дніпровсько – Бузької гірлової системи, річок Дніпро, Інгул та Інгулець)	Протягом року за винятком заборонених періодів Протягом року за винятком заборонених періодів Протягом року за винятком заборонених періодів	
2.19.	Дозволені до добування (вилову) водних біоресурсів	Ятери (крок вічка 30 мм) Сітки (крок вічка 65 мм) Закидні неводи (крок вічка 30 мм)	Дністровський лиман, р. Дністер та р. Дунай Дністровський лиман та р. Дністер Дністровський лиман на північ від лінії, що з'єднує с. Південне і гирло основного русла р. Дністер	Протягом року, за винятком заборонених періодів Протягом року за винятком заборонених періодів 3 01 жовтня по 31 березня	

		Продовження додатка	
	Сітки плавні (крок вічка 45 мм)	р. Дунай	Протягом року за винятком заборонених періодів
	Сітки ставні (крок вічка 38 мм, але не більше 50 мм)	Дніпровсько-Бузька гирлова система, р. Південний Буг	Протягом року за винятком заборонених періодів
	Сітки ставні (крок вічка 75 мм)	Дніпровсько-Бузька гирлова система, р. Південний Буг	Протягом року за винятком заборонених періодів
2.20.	Скребачки, сачки, щипці, а також збір руками (включаючи водолазний спосіб)	Чорне море з затоками та лиманами (крім Дністровського лиману та Дніпровсько – Бузької гирлової системи)	Протягом року
	Драга Хижняка з мінімальним зазором між прутами решітки 35 мм	Чорне море за винятком Каркінітської затоки	3 01 серпня по 31 травня
	Підйомні пастки	Чорне море	Протягом року
	Бім-трал	Чорне море за винятком Каркінітської затоки та території ботанічного заказника загальнодержавного значення «Філофорне поле Зернова» з координатами: 45°18'25" пн. ш., 30°42'56" сх. д.; 45°54'42" пн. ш., 30°55'05" сх. д.; 46°01'53" пн. ш., 31°10'40" сх. д.; 45°31'05" пн. ш., 31°42'56" сх. д.; 45°17'41" пн. ш., 31°23'20" сх. д.	3 01 червня по 31 жовтня
2.21.	Скребачки, сачки, щипці, а також збір руками (включаючи водолазний спосіб)	Чорне море з затоками та лиманами (крім Дністровського та Дніпровсько – Бузької гирлової системи)	Протягом року
	Драга Хижняка з мінімальним зазором між прутами решітки 35 мм	Чорне море за винятком Каркінітської затоки	3 01 серпня по 31 травня

		Драга Хижняка з мінімальним зазором між прутами решітки 35 мм	Каркінітська затока на ділянці, обмеженій лініями, що проходять через точки з координатами: 1) 45°36'00 півн. ш., 32°45'00 сх.д.; 2) 45°38'50 півн.ш., 32°45'00 сх.д.; 3) 45°43'00 півн.ш., 32°50'00сх.д.; 4) 45°40'00 півн. ш., 32°53'00 сх.д.	301 жовтня по 31 травня
2.22.	Раки (крім занесених до Червоної книги України)	Ятери (крок вічка 16 мм)	Дніпровський лиман та Дніпровсько – Бузька гирлова система, р. Дунай, р. Дністер, р. Південний Буг, р. Інгулець, з придатковими системами та інші внутрішні водні об'єкти	Протягом року за винятком періодів линьки, спарювання й виношування ікри
		Раколовки (крок вічка 16 мм)	Дніпровський лиман та Дніпровсько – Бузька гирлова система, р. Дунай, р. Дністер, р. Дніпро, р. Південний Буг, р. Інгулець., р. Інгул з придатковими системами	Протягом року, за винятком періодів линьки, спарювання й виношування ікри
2.23.	Креветки (крім видів, занесених до Червоної книги України)	Ятери (крок вічка у бочці – 8 мм, лійці – 6 мм)	Чорне море від гирла Тилігульського лиману до миса Тарханкут (с. Коблево до Кримського п-ва (Перекопська затока)	301 серпня по 31 травня
		Закідні неводи (волоки) (крок вічка в матні 8 мм, приводах 6 мм, крилах – 6 мм)	Чорне море та лимани (крім Дніпровського та Дніпровсько – Бузької гирлової системи)	301 вересня по 31 травня
		Ручні сачки (крок вічка 6 мм)	Чорне море, лимани, що сполучаються з Чорним морем (крім Дніпровсько – Бузької гирлової системи), внутрішні водні об'єкти	301 серпня по 31 травня
		Ставні неводи (каравки) (крок вічка у котлі – 8 мм, дворі та крилах – 6 мм)	Чорне море від гирла Тилігульського лиману до миса Тарханкут (с. Коблево до Кримського п-ва (Перекопська затока)	301 серпня по 31 травня
2.24.	Хірономіди (личинки)	Сачки та рамки – сито з капронового газу	Лимани, що сполучаються з Чорним морем, р. Дунай, р. Дністер та їх	Протягом року

	хірономід) планктонні ракоподібні	і	Мотильниці, сачки, рамка-сито з капронового газу із застосуванням технічних пристроїв для змутнення мулу (насосів або помпи).	придаткові системи і внутрішні водні об'єкти ****	Протягом року
2.25.	Артемія (рачки)		Сачки та волоки	Внутрішні солоні водойми та лимани	3 01 червня по 31 вересня
2.26.	Артемія (цисти)		Шляхом збирання з берегових наносів	Куяльницький лиман	3 01 червня по 30 листопада
			Шляхом збирання з берегових наносів	Інші внутрішні солоні водойми та лимани	3 01 жовтня по 31 березня
2.27.	Зостера і цистозіра		Серпи та косарки (зостера)	Чорне море	3 01 червня по 31 жовтня
			Шляхом збирання їх штормових викидів на берег (цистозіри)	Чорне море	Протягом року
2.28.	Луфарь і пеламіда		Кошільні й кільцеві неводи (крок вічка 30 мм)	Чорне море за винятком Каркінітської затоки	Протягом року
2.29.	Медуза		Ручні сачки	Каркінітська та Джарилгацька затоки	3 01 червня по 30 листопада
2.30.	Амфіпода		Ручні сачки	Чорне море та лимани, що сполучаються з Чорним морем	3 01 травня по 31 жовтня

Примітка.

* Прилов хамси не обмежується протягом усього року за виключенням періоду промислу кошільними неводами у Чорному морі на схід від меридіана, що проходить через м. Херсонес.

** При спеціалізованому лові шпроту та мерлангу тралами прилов хамси не обмежується.

*** Добування (вилов) різноглибинним тралом повинно проводитися без дотику з поверхнею дна моря траловими дошками. Судна, які проводять добування (вилов) різноглибинним тралом, повинні бути обладнані приладами контролю параметрів трала. Тралення, де спостерігаються в уловах донні організми (ракоподібні, молюски і донні матеріали), визначаються, як донні тралення.

Продовження додатка

**** При вилові личинок хірономід дозволяється використання насосів у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах), які не використовуються для промислу риби. Відповідні рибогосподарські водні об'єкти (їх частини) визначаються органами рибохорони на підставі науково-біологічних обґрунтувань наукових установ.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства
України «Про затвердження Правил промислового рибальства
в басейні Чорного моря»

1. Мета

Приведення нормативно-правового акта у сфері рибного господарства у відповідність до законодавства та забезпечення раціонального використання водних біоресурсів у басейні Чорного моря.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря» (далі – проект наказу) розроблено на виконання статей 8, 31 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», абзацу шістнадцятого підпункту 85 пункту 4 та пункту 8 Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 року № 124.

Розроблення проекту наказу зумовлено необхідністю приведення Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря, затверджених наказом Державного комітету рибного господарства України від 08 грудня 1998 року № 164, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 09 березня 1999 року за № 147/3440 у відповідність до вимог законодавства та реалій сучасності.

3. Основні положення проекту акта

Проектом наказу пропонується встановити райони, способи та строки добування (вилову) водних біоресурсів, типи, розміри, кількість, технічні характеристики суден флоту рибної промисловості та знарядь лову водних біоресурсів, допустимі до добування (вилову) розміри водних біоресурсів, вимоги щодо їх охорони, а також умови користування рибогосподарськими водними об'єктами (їх частинами) та навантаження на них в басейні Чорного моря, а також визнати таким, що втратив чинність, наказ Державного комітету рибного господарства України від 08 грудня 1998 року № 164 «Про затвердження Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 09 березня 1999 року за № 147/3440.

4. Правові аспекти

У даній сфері правового регулювання діють:

Закон України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів»;

Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 року № 124;

UB
Міністерство аграрної політики та продовольства України
№21-1210-05.1/8640 від 17.03.2023
КЕП: Сольський М. Г. 17.03.2023 17:53
58E2D9E7F900307B040000008E823400DEB9A100

Порядок здійснення спеціального використання водних біоресурсів у внутрішніх рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах), внутрішніх морських водах, територіальному морі, виключній (морській) економічній зоні та на континентальному шельфі України, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 року № 992 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1479);

наказ Державного комітету рибного господарства України від 08 грудня 1998 року № 164 «Про затвердження Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 09 березня 1999 року за № 147/3440.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту наказу не потребує фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект наказу не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Проект наказу не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проект наказу не потребує проведення цифрової експертизи та отримання висновку Мінцифри про проведення цифрової експертизи, у зв'язку з тим, що проект наказу не стосується питань інформатизації, електронного урядування, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства, електронної демократії, надання адміністративних послуг або цифрового розвитку.

7. Оцінка відповідності

У проекті наказу відсутні положення, що стосується зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Проект наказу є регуляторним актом.

Реалізація проекту наказу матиме позитивний вплив на інтереси громадян, державу та суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність з промислового вилову водних біоресурсів.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Громадяни	Насичення ринку України високоякісною рибною продукцією вітчизняного виробництва	Прийняття наказу Міністерства аграрної політики та продовольства
Державні органи, які забезпечують охорону, відтворення та збереження середовища існування водних біоресурсів	Впорядкування організації промислового рибальства в басейні Чорного моря та приведення нормативно-правового акта у сфері рибного господарства у відповідність до законодавства	України дасть змогу привести нормативно-правовий акт у сфері рибного господарства у відповідність до
Суб'єкти господарювання, які здійснюють промислове рибальство водних біоресурсів в басейні Чорного моря	Захист вітчизняного товаровиробника та створення сприятливих умов для ведення бізнесу	вимог законодавства та реалій сучасності, а також удосконалити заходи із охорони водних біоресурсів та забезпечити їх раціональне використання

**Міністр аграрної політики
та продовольства України**

Микола СОЛЬСЬКИЙ

«___» _____ 2023 р.

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту наказу Міністерства аграрної політики України
«Про затвердження Правил промислового рибальства
в басейні Чорного моря»

I. Визначення проблеми

Проект наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря» (далі – проект наказу) розроблено відповідно до законів України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про тваринний світ», постанови Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 року № 992 «Про затвердження Порядку здійснення спеціального використання водних біоресурсів у внутрішніх рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах), внутрішніх морських водах, територіальному морі, виключній (морській) економічній зоні та на континентальному шельфі України» та інших нормативно-правових актів, які визначають основні вимоги до регулювання промислового рибальства в басейні Чорного моря.

Проблема впливу промислового рибальства на сировинні ресурси України є досить актуальною, та потребує більш дієвого нормативно-правового врегулювання, яке спрямоване на уникнення суперечностей і гармонійне поєднання інтересів забезпечення країни промислової рибною продукцією, а також забезпечення охорони та раціонального використання водних біоресурсів.

Проект наказу розроблено з метою актуалізації питань правового регулювання промислового рибальства та приведення нормативно-правових актів у сфері рибного господарства у відповідність до законодавства України.

Станом на даний час регулювання промислового рибальства в Чорному морі здійснюється відповідно до Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря, затверджених наказом Державного комітету рибного господарства України від 08 грудня 1998 року № 164, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 09 березня 1999 року за № 147/3440 (далі – Правила промислового рибальства), які не враховують зміни у законодавстві України, що відбулись з моменту їх прийняття та потребують приведення їх у відповідність до таких змін.

Прийняття проекту наказу дасть змогу визначити актуальні райони, способи і строки добування (вилову) водних біоресурсів, типи, розміри, кількість та технічні характеристики суден флоту рибної промисловості та знарядь добування (вилову), допустимі до вилову розміри об'єктів промислу, вимоги щодо їх охорони, а також умови користування рибогосподарськими водними об'єктами (їх частинами) та навантаження на кожний об'єкт.

СЕД АСКОД - Державне агентство меліорації та рибного господарства України
№ документа: 3-6.2.3-4/1342-23
Дата реєстрації: 13.03.2023
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000B71335008630B300
Дійсний з: 22.02.2023 00:00:00
Дійсний до: 21.02.2025 23:59:59
Підписувач: Клименок Ігор Михайлович
Мітка часу: 13.03.2023 17:09:09

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	насичення ринку України високоякісною рибною продукцією вітчизняного виробництва; збільшення споживання рибної продукції власного виробництва на душу населення України	
Держава	впорядкування організації промислового рибальства в басейні Чорного моря; приведення нормативно-правових актів у відповідність до законодавства	
Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва	захист вітчизняного товаровиробника; створення сприятливих умов для ведення бізнесу	

Дана проблема не може бути розв'язана за допомогою чинних регуляторних актів, оскільки такі регуляторні акти не в повній мірі відповідають вимогам законодавства України, тому проблема потребує вирішення шляхом державного регулювання.

Позиція щодо відмови від врегулювання цієї проблеми не сприятиме удосконаленню системи державного регулювання в частині регулювання господарської діяльності у сфері рибного господарства, а тому є неприйнятною.

Єдиним способом вирішення проблеми, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання, є прийняття запропонованого регуляторного акта, що дозволить привести нормативно-правові акти у сфері рибного господарства у відповідність до законодавства України.

Дія проекту наказу є обов'язковою та поширюється на підприємства, установи, організації всіх форм власності, що здійснюють промислове рибальство, уповноважені державні органи, які забезпечують охорону, відтворення та збереження середовища існування водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах).

II. Цілі державного регулювання

Прийняття проекту наказу забезпечить належне державне регулювання у сфері рибного господарства, пов'язане з промислом водних біоресурсів на промислових ділянках рибогосподарських водних об'єктів (їх частин), що сприятиме їх раціональному використанню та недопущенню нанесення шкоди екосистемам.

Шляхом державного регулювання пропонується:

привести нормативно-правові акти у сфері рибного господарства у відповідність до законодавства та реалій сучасності;

визначити актуальні райони та строки промислу, знаряддя добування (вилову), допустимі до добування (вилову) об'єкти промислу та розміри водних біоресурсів;

уточнити заходи зі збереження водних біоресурсів;
 регламентувати промисел водних біоресурсів, щодо яких застосовуються додаткові обмеження;
 визначити особливості здійснення промислового рибальства в басейні Чорного моря.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Під час підготовки проекту наказу було опрацьовано два альтернативні способи досягнення вищезазначених цілей

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Залишити без змін існуючі нормативно-правові акти, але даний спосіб не відповідатиме чинному законодавству
Альтернатива 2	Прийняти проект наказу, що забезпечить приведення нормативно-правових актів у сфері рибного господарства у відповідність до вимог законодавства України, врегулює питання раціонального використання водних біоресурсів, а також дозволить належним чином здійснювати промислове рибальство суб'єктами господарювання різних форм власності

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	У разі залишення ситуації без змін не враховуються вимоги чинного законодавства в частині визначення районів промислу, умов використання рибогосподарських водних об'єктів (їх частин) та навантаження на них. Зменшуються надходження до бюджетів всіх рівнів у зв'язку з тим, що суб'єкти господарювання не матимуть змоги здійснювати свою діяльність у відповідності до вимоги законодавства. На підставі вищевикладеного можна дійти висновку, що від такої альтернативи необхідно відмовитись виходячи з інтересів громадян, держави та суб'єктів господарювання
Альтернатива 2	Здійснення діяльності	Відсутні

	суб'єктами господарювання в правовому полі, що сприятиме раціональному використанню водних біоресурсів; збереження та стале використання природних ресурсів; збільшення виробництва рибної продукції з метою гарантування продовольчої безпеки держави, задоволення потреб населення в продукції рибної промисловості	
--	---	--

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Не передбачаються	Не передбачаються
Альтернатива 2	Стабілізація роботи рибопромислових підприємств; підвищення відповідальності за стан сировинних ресурсів та навколишнього середовища, збільшення кількості рибної продукції на душу населення	Не передбачаються

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом:
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	0	0	0	199	199
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0	0	0	100	100

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати (Додаток 1)
Альтернатива 1	Не передбачаються	Не передбачаються
Альтернатива 2	Позитивний вплив на продуктивність та конкурентоспроможність суб'єктів господарювання. Регуляторний акт розповсюджується на 199 підприємств мікро господарювання. Регламентуються строки, знаряддя добування (вилову), порядок добування (вилову, збирання) водних біоресурсів у	Для суб'єктів мікро підприємництва: за 1 рік – 21 457,175 грн; за 5 років – 107 285,875 грн.

	частинах, не передбачених Правилами промислового рибальства	
--	---	--

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання / підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	не передбачені	не передбачені
2	Податки та збори (зміна розміру податків / зборів, виникнення необхідності у сплаті податків / зборів), гривень	не передбачені	не передбачені
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	не передбачені	не передбачені
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень / приписів тощо), гривень	не передбачені	не передбачені
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	не передбачені	не передбачені
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	не передбачені	не передбачені

7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	не передбачені	не передбачені
8	Інше (уточнити), гривень	—	—
9	РАЗОМ: (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	не передбачені	не передбачені
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	не передбачені	не передбачені
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	не передбачені	не передбачені

*Календарний рік налічує 365 днів, з них 70 днів – нерестова заборона, приблизно 28 днів – вихідні, 12 днів – святкові, 29 днів – форс-мажорні обставини (шторм, льодостав), отримуємо 226 робочих днів.

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат		У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання /підвищення кваліфікації персоналу тощо		не передбачені	не передбачені	не передбачені
Вид витрат		Витрати на сплату податків та зборів (змінених / нововведених) (за рік)		Витрати за п'ять років
Податки та збори (зміна розміру податків / зборів, виникнення необхідності у сплаті податків / зборів)		не передбачені		не передбачені
Вид витрат	Витрати* на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років

Витрати, пов'язані з веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	не передбачені	не передбачені	не передбачені	не передбачені
--	----------------	----------------	----------------	----------------

*Вартість витрат, пов'язаних із підготовкою та поданням звітності державним органам, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації).

Вид витрат	Витрати* на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо)	не передбачені	не передбачені	не передбачені	не передбачені

*Вартість витрат, пов'язаних із адмініструванням заходів державного нагляду (контролю), визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації.

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік – стартовий)	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних / обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації)	не передбачені	не передбачені	не передбачені	не передбачені

тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)				
Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років	
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	Не передбачені	Не передбачені	Не передбачені	
Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)		Витрати за п'ять років	
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	Не передбачені		Не передбачені	

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1	витрати відсутні
Альтернатива 2	Для суб'єктів мікро підприємництва: за 1 рік – 21 457,175 грн; за 5 років – 107 285,875 грн.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

За результатами опрацювання альтернативних способів досягнення цілей державного регулювання здійснено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

4 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде);

3 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

2 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться невирішеними);

1 – цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала	
Альтернатива 1	1	Дана альтернатива оцінена відповідним балом у зв'язку з тим, що у випадку залишення чинного законодавства без змін залишиться не врегульоване питання відповідності Правил промислового рибальства вимогам законодавства та реаліям сучасності. Тому цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).	
Альтернатива 2	4	Дана альтернатива оцінена відповідним балом у зв'язку з тим, що прийняття проекту наказу, дасть можливість привести Правила промислового рибальства у відповідність до вимог законодавства України та реалій сучасності і дозволить суб'єктам господарювання раціонально використовувати природні ресурси. Тому цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде).	
Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 2	Оцінюючи підсумкові вигоди даної альтернативи, необхідно зазначити, що проблема буде вирішена шляхом прийняття наказу, що дасть можливість не порушувати нормативно правові акти, щодо спеціального використання водних біоресурсів	Витрати наведені у відповідних таблицях	Враховуючи оцінені у цій таблиці підсумкові витрати та вигоди, необхідно зазначити, що для вирішення проблеми найбільш виправданою та доцільною є Альтернатива 2, тому що вона призведе до повного вирішення проблеми, визначеної розділом I аналізу регуляторного впливу
Альтернатива 1	Вигоди відсутні	Витрати відсутні	Оцінивши підсумкові вигоди та витрати,

			необхідно зазначити, що Альтернатива 1 не сприятиме вирішенню проблеми, а лише поглибить її, тому вибір даної альтернативи не є можливим.
Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта	
Альтернатива 1	Причиною відмови від даної альтернативи є те, що вона не сприятиме вирішенню проблеми, поглибить її, а також не врегулює питання здійснення господарської діяльності суб'єктами рибного господарства в правовому полі та збільшить соціальну напругу	відсутні	
Альтернатива 2	Оптимальне рішення, що дасть змогу привести нормативно-правові акти у сфері рибного господарства у відповідність до законодавства України та дозволить досягти зазначених цілей державного регулювання	ризики відсутні	

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Прийняття проекту наказу дасть змогу привести Правила промислового рибальства у відповідність до положень законів «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про тваринний світ» та інших нормативно-правових актів та врегулювати наступні питання:

регламентувати промислове добування (вилов) водних біоресурсів, щодо яких застосовуються додаткові обмеження;

визначити райони та строки промислу, зняття добування (вилову) та допустимі до добування (вилову) об'єкти промислу та їх розміри;

визначити заходи зі збереження водних біоресурсів;

визначити особливості здійснення промислового рибальства в басейні Чорного моря.

Механізм процедури здійснення державного контролю за користувачами водних біоресурсів залишаться незмінним і здійснюється відповідно до законів України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про тваринний світ».

Ступінь ефективності обраних принципів і способів досягнення мети державного регулювання оцінюється як високий, з прийняттям проекту наказу буде забезпечено належний рівень охорони навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів,

екологічна безпека життєдіяльності людини і природних екосистем, виконання заходів щодо зменшення незаконного рибальства.

Механізмом, який забезпечить розв'язання проблематики, є прийняття проекту наказу і визнання такими, що втратили чинність, Правил промислового рибальства.

Заходи, які повинні зробити органи влади для впровадження цього регуляторного акту – погодити зазначений проект наказу.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація проекту наказу позитивно вплине на стан дотримання суб'єктами господарювання правил промислового рибальства в басейні Чорного моря, що сприятиме підвищенню відповідальності за стан виконання обов'язків суб'єктами господарювання, які здійснюють промислове рибальство.

Витрати суб'єктів господарювання та органів виконавчої влади розраховані згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта.

Додаток 3 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта не розроблявся. Оскільки державним органом, для якого здійснюється розрахунок вартості адміністрування регулювання прямих та додаткових витрат не передбачається.

Додаток 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (М-тест) розроблено та наведено у цьому аналізі регуляторного впливу. Регуляторний акт стосується суб'єктів малого підприємництва.

ТЕСТ малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання.

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником у період з «30» серпня 2019 р. по «18» липня 2022 р.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прямі (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прямі (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
------------------	--	--	--

1	Проведено нараду за участю представників громадської спілки «Асоціація рибопромислових підприємств України»	11	За результатами наради було вирішено питання, щодо необхідності прийняття Правил промислового рибальства.
2	Проведено робочі зустрічі за участю науковців	7	За результатами наради було вирішено питання, щодо необхідності прийняття Правил промислового рибальства.
3	Проведено робочі зустрічі за участю представників територіальних органів Держрибагентства	21	За результатами наради було вирішено, що у разі не прийняття Правил промислового рибальства буде порушено природоохоронне законодавство та як наслідок накладено штрафні санкції на суб'єктів господарювання
4	Проведено робочу зустріч за участю представників Мінагрополітики, Держрибагентства, науковців та громадськості	25	За результатами наради було вирішено питання, щодо необхідності прийняття Правил промислового рибальства

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):

кількість суб'єктів мікро підприємництва, на яких поширюється регулювання: 199 (одиниць);

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 100 % (відсотків).

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів) Формула: кількість необхідних одиниць обладнання × вартість одиниці	не передбачені	не передбачені	не передбачені
2	Процедури перевірки та/або	не передбачені	не	не передбачені

	постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування Формула: прямі витрати на процедури перевірки (проведення первинного обстеження) в органі державної влади + витрати часу на процедуру обліку (на одиницю обладнання) × вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) × оціночна кількість процедур обліку за рік) × кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємництва		передбачені	
3	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали) Формула: оцінка витрат на експлуатацію обладнання (витратні матеріали та ресурси на одиницю обладнання на рік) × кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємництва	не передбачені	не передбачені	не передбачені
4	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування) Формула: оцінка вартості процедури обслуговування обладнання (на одиницю обладнання) × кількість процедур технічного обслуговування на рік на одиницю обладнання × кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємництва	не передбачені	не передбачені	не передбачені
5	Інші процедури (уточнити)	не передбачені	не передбачені	не передбачені
6	Разом, гривень			

	Формула: (сума рядків 1 + 2 + 3 + 4 + 5)	×	×	×
7	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	199		
8	Сумарно, гривень Формула: відповідний стовпчик “разом” × кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 6 × рядок 7)	×	×	×
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування				
9	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання Формула: витрати часу на отримання інформації про регулювання, отримання необхідних форм та заявок × вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) × оціночна кількість форм	0,5 год (час, який витрачається суб'єктами на пошук закону в мережі Інтернет; за результатами консультацій) × 40,46 грн (вартість 1 год роботи виходячи з середньомісячної заробітної плати) 1 закон (кількість нормативно-правових актів, з якими необхідно ознайомитись) = 20,23 грн	0,5 год (час, який витрачається суб'єктами на пошук закону в мережі Інтернет; за результатами консультацій) × 40,46 грн (вартість 1 год роботи виходячи з середньомісячної заробітної плати) 1 закон (кількість нормативно-правових актів, з якими необхідно ознайомитись) = 20,23 грн	0,5 год (час, який витрачається суб'єктами на пошук закону в мережі Інтернет; за результатами консультацій) × 40,46 грн (вартість 1 год роботи виходячи з середньомісячної заробітної плати) 1 закон (кількість нормативно-правових актів, з якими необхідно ознайомитись) = 20,23 грн × 5 років = 101,15 грн
10	Процедури організації виконання вимог регулювання Формула: витрати часу на розроблення та впровадження внутрішніх для суб'єкта малого підприємництва процедур на впровадження вимог	0,25 год (час, який витрачається на видачу дозволу на 5 років) × 40,46 (вартість 1 год роботи, виходячи із	X	0,25 год (час, який витрачається на видачу дозволу на 5 років) × 40,46 (вартість 1 год роботи, виходячи із

	регулювання × вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) × оціночна кількість внутрішніх процедур	середньо-місячної заробітної плати) = 10,115 грн		середньо-місячної заробітної плати) = 10,115 грн × 5 років = 50,575 грн
11	Процедури офіційного звітування Формула: витрати часу на отримання інформації про порядок звітування щодо регулювання, отримання необхідних форм та визначення органу, що приймає звіти та місця звітності + витрати часу на заповнення звітних форм + витрати часу на передачу звітних форм (окремо за засобами передачі інформації з оцінкою кількості суб'єктів, що користуються формами засобів – окремо електронна звітність, звітність до органу, поштовим зв'язком тощо) + оцінка витрат часу на корегування (оцінка природного рівня помилок)) × вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) × оціночна кількість оригінальних звітів × кількість періодів звітності за рік	0,25 год (час, який витрачається суб'єктами на надання звіту в електронному вигляді в мережі Інтернет територіальному органу) = 10,115 грн × 7,66 місяців = 77,48 грн	0,25 год (час, який витрачається суб'єктами на надання звіту в електронному вигляді в мережі Інтернет територіальному органу) = 10,115 грн × 7,66 місяців = 77,48 грн	0,25 год (час, який витрачається суб'єктами на надання звіту в електронному вигляді в мережі Інтернет територіальному органу) 10,115 грн × 5 × 7,66 місяців = 387,40 грн
12	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок Формула: витрати часу на забезпечення процесу перевірок з боку контролюючих органів × вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) × оціночна кількість перевірок за рік	0,00 грн (витрати відсутні)	0,00 грн (витрати відсутні)	0,00 грн (витрати відсутні)
13	Інші процедури (уточнити)	0,00 грн (витрати відсутні)	0,00 грн (витрати відсутні)	0,00 грн (витрати відсутні)

14	Разом, гривень Формула: (сума рядків 9 + 10 + 11 + 12 + 13)	20,23 грн (рядок 9) + 10,115 грн (рядок 10) + 77,48 грн (рядок 11) = 107,825 грн	×	101,15 грн (рядок 9) + 50,575 грн (рядок 10) + 387,40 грн (рядок 11) = 539,125 грн
15	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	199 (кількість суб'єктів господарювання, які зареєстровані в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та є суб'єктами малого (у тому числі мікро- підприємництва станом на 22.07.2022	199	199
16	Сумарно, гривень Формула: відповідний стовпчик «разом» × кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 14 × рядок 15)	107,825 грн (рядок 14) × 199 (рядок 15) = 21 457,175 грн		539,125 грн (рядок 14) × 199 (рядок 15) = 107 285,875 грн

*Видача дозволу на 5 років здійснюється територіальними органами Держрибагентства або дозвільним центром відповідно до законодавства.

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)	За п'ять років
1	Оцінка “прямих” витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	0	0
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	0	0

3	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	21 457,175	107 285,875
4	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва	0	0
5	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	0	0

5. Розроблення корегуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання не передбачено.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Термін дії регуляторного акта не обмежений у часі.

Термін набрання чинності регуляторним актом – відповідно до законодавства після його офіційного оприлюднення.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

До основних показників результативності дії регуляторного акта належать: кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюється дія акта і, які на даний час здійснюють спеціальне використання водних біоресурсів, налічує 199 користувачі водних біоресурсів. Дія регуляторного акта поширюється на користувачів водних біоресурсів, які здійснюють промисловий вилов водних біоресурсів;

розмір надходжень до державних та місцевих бюджетів, пов'язаних з дією акта, залежить від суми плати за спеціальне використання водних біоресурсів визначених постановою Кабінету Міністрів від 12 лютого 2020 року № 125 «Про затвердження Порядку справляння плати за спеціальне використання водних біоресурсів і розмірів плати за їх використання». Розмір надходжень до бюджетів різних рівнів від справляння плати за спеціальне використання водних біоресурсів, від промислового добування (вилову) водних біоресурсів у 2021 році склав понад 9,3 млн. гривень;

кількість користувачів водних біоресурсів, якими допущено порушення вимог регуляторного акта;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень регуляторного акта – визначається як середній, оскільки:

проект акта розміщено на офіційних вебсайтах Міністерства аграрної політики та продовольства України (www.minagro.gov.ua) та Державного агентства меліорації та рибного господарства України (www.darg.gov.ua);

після прийняття регуляторного акта він буде опублікований у засобах масової інформації та розміщений на офіційному вебпорталі Верховної Ради України.

Виходячи з цілей державного регулювання визначених у розділі 2 аналізу регуляторного впливу, для відстеження результативності регуляторного акта обрано такі кількісні показники:

- розмір надходжень до державного бюджету, пов'язаних з дією акта;
- кількість суб'єктів господарювання на яких поширюється дія акта – користувачів водних біоресурсів;
- загальний обсяг добування (вилову) водних біоресурсів суб'єктами господарювання в рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах);
- кількість користувачів водних біоресурсів, якими допущено порушення вимог регуляторного акта.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта будуть здійснюватися Державним агентством меліорації та рибного господарства України.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися після набрання ним чинності шляхом аналізу статистичних даних, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього регуляторного акта.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься через рік з дня набрання ним чинності, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим регуляторним актом.

Періодичні відстеження результативності регуляторного акта здійснюватимуться раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього регуляторного акта.

Метод проведення відстеження результативності регуляторного акта – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності регуляторного акта – статистичний.

Цільові групи, які будуть залучатись для проведення відстеження результативності регуляторного акта – Інститут рибного господарства НААН України, Інститут рибного господарства та екології моря, ДП Одеський центр ПівденНІРО, територіальні органи Держрибагентства, користувачі водних біоресурсів.

Т.в.о. Голови Державного агентства меліорації
та рибного господарства України

Ігор КЛИМЕНОК

«_____» _____ 2023 р.

**ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО МЕЛІОРАЦІЇ ТА РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА
УКРАЇНИ**

**Державне підприємство
«Одеський центр Південного науково-дослідного інституту морського рибного
господарства та океанографії
(ДП «ОдЦ ПівденНІРО»**

65016, м. Одеса, вул. Львівська, 15; e-mail: jugniro@meta.ua

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор ДП «ОдЦ ПівденНІРО»

_____ **Ольга КІОСЕ**

_____ **2023 р.**

НАУКОВЕ ОБГРУНТУВАННЯ

**норм Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря в частині
біологічних показників промислової іхтіофауни та кількісних і якісних
характеристик промислового навантаження**

Одеса 2023

Наукове обґрунтування проекту Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря розроблено відповідно до статті 31 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» (далі – Закон) де передбачено, що правила промислового рибальства розробляються на основі наукових обґрунтувань за басейновим принципом і затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері рибного господарства та рибної промисловості.

Відповідно до статті 14 Закону наукове забезпечення рибного господарства здійснюють рибогосподарські та інші спеціалізовані науково-дослідні установи, наукові підприємства та організації, селекційні центри.

На даний час є чинними Правила промислового рибальства в басейні Чорного моря, затверджені наказом Державного комітету рибного господарства України 08.12.1998 № 164, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 09.03.1999 за № 147/3440, а останні зміни до них внесено у 2004 році, тож значну частину уточнень норм рибальства, які було прийнято після 2004 року, вимушено відображають у щорічних Режимах рибальства.

Необхідність розроблення Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря зумовлено необхідністю приведення їх у відповідність до вимог законодавства та реалій сучасності.

Правилами промислового рибальства визначаються райони, способи і строки промислу водних біоресурсів, знаряддя лову, їх характеристики, допустимі до вилову розміри об'єктів промислу, вимоги щодо їх охорони, а також умови користування промисловими ділянками рибогосподарських водних об'єктів (їх частин), навантаження в басейні Чорного моря за кількістю та потужністю суден флоту рибної промисловості (далі – судна).

Розділ II

Пункт 2. Включає характеристики знарядь лову. Його необхідність зумовлена відсутністю державних стандартів на знаряддя лову, діючим порядком щорічної нормативної регламентації кількості знарядь лову за типами, кроку вічка, районами та термінами застосування. Основні конструктивні особливості знарядь лову, які дозволяють їх чітко визначити, залежать від об'єкту лову, району промислу та встановлюються на підставі міжнародних стандартів і накопиченого досвіду науково-методичного промислу в басейні Чорного моря.

Відповідно до п. 15 Порядку здійснення спеціального використання водних біоресурсів у внутрішніх рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах), внутрішніх морських водах, територіальному морі, виключній (морській) економічній зоні та на континентальному шельфі України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 25 листопада 2015 р. № 992 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1479) для забезпечення ефективного регулювання спеціального використання водних біоресурсів можуть встановлюватися обмеження в частині промислового навантаження, зокрема, типів та кількості знарядь лову. Відповідно виникає необхідність у визначенні оптимального знаряддя лову яке забезпечить раціональне використання водних біоресурсів за умов їх заощадження.

Останній абзац підпункту 1. Рапана є випадковим інтродуцентом (вселенцем) в Чорному морі. Перші знахідки цього молюска в Чорному морі датуються 1947 роком (Драпкин 1953). Ймовірно що вона була занесена з Японського моря на днищах морських суден. В наступні 15-20 років завдяки широкій екологічній пластичності рапана поширилася у всьому Чорному морі. Однак її розподіл по морю був не рівномірним. Перші десятиріччя після інтродукції рапана досягла найбільшої чисельності у східній та південній частинах Чорного моря, які характеризуються найбільшою солоністю. До 2000 років у опріснених водах північно-західній частині Чорного моря рапана зустрічалась вкрай рідко в незначній кількості (Самішев і Золотарев, 2018). Тільки в останні 15 років вона пристосувалась до води зі зниженою солоністю та з'явилась в масі навіть на мілководдях, які прилягають до гирл великих річок – Дунаю, Дністра, Дніпра.

Відомо, що природних ворогів у Чорному морі рапана не має та є трофічним глухим кутом. Її чисельність контролюється харчовими об'єктами та промисловою діяльністю людини. Внаслідок розселення рапани було практично знищено багато поселень аборигенних молюсків-фільтраторів, передусім устричні та медійні банки. У зв'язку з винищенням молюсків-фільтраторів, які відіграють вкрай важливу роль в процесах самоочищення

моря, життєдіяльність рапани опосередковано сприяє накопиченню органічних речовин та мікроорганізмів у воді, зниженню її прозорості, насиченості киснем та в цілому суттєво негативно змінює біоценози Чорного моря (Snigirov S., Medinets V., Chichkin V and Sylantyev S. 2013). Висока здатність рапани до відтворення своєї популяції зробила цього хижака найважливішим фактором який чинить вплив на екологічні умови на шельфі моря. З її появою помітно скоротилися поселення мідій та інших аборигенних моллюсків, погіршилася умови проживання масових промислових риб (бичків, шпрота, калкана і ін). Рапана є одним з тих факторів, які сприяють ефтрофікації та почастішанню заморів риби у літній час.

Очевидно, що вилучення рапани промислом є єдиною можливістю зменшити її негативний вплив на морську екосистему та на популяції аборигенних гідробіонтів.

Промисел рапани у Чорному морі почався з 1960-х років. Спочатку рапану добували водозапливним способом, переважно на потреби сувенірної продукції. Нині основна частка рапани, що добувається причорноморськими країнами направлена на експорт м'яса цього моллюска в країни Південно-Східної Азії. Країни які освоюють цей ресурс наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Улови рапани причорноморськими країнами

Рік	Болгарія	Грузія	Румунія	Туреччина	Україна		Всього
					ПЗЧМ	Загальний вилов	
2009	2211	0	0	5460	6,1	190	7859
2010	4825	0	12	7770	11,6	225	12830
2011	3117	0	218	6347	53,2	509	9837
2012	3793	0	588	8893	385,6	644	13764
2013	4819	0	1338	8322	420,2	-	15123
2014	4740	0	1953	6199	200	-	12922
2015	4101	82	4460	8217	369	-	17229
2016	3435	0	6504	9657	1060	-	21668
2017	3653	0	9244	8564	1375	-	24186
2018	3515	-	7330	9189	5562	-	22081
2019	-	-	-	-	11200	-	-
2020	-	-	-	-	6305	-	-

Примітка: ПЗЧМ – північно-західна частина Чорного моря

У ситуації, що склалося доцільно розвивати промисел рапани в водах України, тим більше, що сусідні держави (Румунія, Туреччина, Болгарія) вже протягом багатьох років здійснюють видобуток рапани, в тому числі активними

знаряддями лову – бім-тралами, з метою отримання делікатесного м'яса яке користується попитом в далекосхідних країнах. Розвивається споживання цього моллюска також і на території України.

За даними математичного моделювання проведеного фахівцями Одеського центру ПівденНІРО, на основі матеріалів про склад популяції в 2015-2017 роках запас рапани в основних районах лову досягав – 28,9 тис. т (Гулаг, Леончик, Чашин, 2018). Ще більш високий рівень запасу був зареєстрований в ході прямого тралового обліку, який вдалось провести на судні «Григолеті» ТОВ фірма «Ліман» при виконанні контрактів з ФАО (проект BlackSea4Fish) у 2020 році на шельфі, що обмежений з півдня кордоном вод України і Румунії, а зі сходу меридіаном 32°00 півн.ш. Біомаса рапани при цьому склала 72.7 тис. т. Таким чином її ресурс слід вважати найбільш значним серед всіх об'єктів доступних українському промислу в Чорному морі.

В українських водах на фоні скорочення уловів промислових риб промисел рапани набув основного значення, а частка її вилову у 2017-2020 роках склала 70 % від загального вилову в морі. Слід зауважити що український промисел рапани не досягає обсягів вилову, які можуть суттєво вплинути на запас в наших водах. Аналіз динаміки українського вилову цього об'єкта показує, що улови рапани стали істотно зростати тільки після того, як у 2018-2021 роках підприємства окрім водолазного збору почали в рамках режиму рибальства і спеціальної програми застосовувати активні знаряддя лову – драги. Чинними правилами рибальства в Чорному морі передбачений спеціалізований промисел рапани і мідії драгами Хижняка за винятком двох місяців – червня та липня. Також виключається з районів промислу цими драгами акваторія Каркінітської затоки. При підготовці діючих правил обмеження по сезону лову було обумовлено проходженням нересту мідій в весняні місяці і осіданням її молоді на донні субстрати саме до початку літа. Тобто промисел драгами в ці місяці раніше завдавав шкоди новому поколінню мідій і тому він був заборонений. В сучасних умовах, коли поселення мідій на рівних ділянках дна практично зникли під впливом рапани, активні знаряддя лову вже не можуть погіршити ситуацію щодо мідій. На даний час мідії в основному відтворюються за рахунок дорослих особин які мешкають на каміннях де активні знаряддя лову застосовувати неможливо. Таким чином обмеження за термінами застосування активних знарядь лову на даний час втратили свою актуальність.

З огляду на важливість завдання впровадження в Україні нових екологічно безпечних знарядь лову рапани, в тому числі таких які вже традиційно застосовуються у всіх причорноморських країнах – бім-тралів, ДП «ОдЦ ПівденНІРО» спільно з підприємствами Громадської спілки «Рибалки Півдня України» з 2017-2020 роки здійснювали експериментальні роботи в

рамках затвердженої Держрибагентством «Програми робіт з оцінки ресурсів промислових безхребетних (рапана, мідії, медузи) та можливості їх оптимального промислу у Північно-західній частині Чорного моря». Було встановлено, що пасивні знаряддя лову – підйомні пастки, які зазвичай застосовуються в Тихому океані для подібних об'єктів, в наших водах зовсім не ефективні. Рапана зустрічалась в таких пастках в невеликих кількостях. Драга Хижняка, що визначена для такого типу промислу діючими на даний час правилами рибальства, також поступалася бім-тралам, конструкція яких була запозичена у сусідніх країнах Болгарії та Туреччині.

При експериментальних ловах 2017-2019 років на українських суднах застосовували найбільш поширені три типи бім-тралів: класичний без підсічного троса, з ланцюгами (мутниками) у нижньої підбори, з додатковим підсічним тросом і трикутною рамою для буксирування та бім-трал з двостороннім розташуванням підсічного тросу

Такі бім-трали мали крок вічка 35-60 мм. Зазвичай в якості нижньої частини бім-трала використовували металеву кольчугу. Ширина вхідного отвору варіювала залежно від потужності двигуна і становила 3-4 м. Всього впродовж перших двох років спостереження проводились протягом 69 судноднів під час яких було обстежено 622 улови бім-трала.

В цілому бім-трали виявилися ефективними знаряддями лову в плані добування рапани. Середній улов рапани на 1 годину тралення склав: в серпні-листопаді 2018 року – 197 кг, в червні-листопаді 2019 року – 151 кг. Всього на контрольованих суднах було видобуто понад 76 т рапани. За розмірного складу сировина цілком відповідала вимогам промислу (висота мушлі – 6,0-8,5 см). У всіх випадках рапана становила основу промислу. Однак селективність зазначених знарядь лову була не достатньо високою. Спостерігався небажаний прилов інших гідробіонтів, в першу чергу камбалових риб – калкану чорноморського та глоси. Причому прилов калкану чорноморського повністю складався з молоді, яка не досягла промислового розміру. Загальна кількість ювенільних особин калкана чорноморського в уловах бім-тралів таких конструкцій складала 646 екз. серед виловлених 219 екземплярів камбали глоси особини непромислового розміру (молодь) складала за масою 72%.

Всі гідробіонти, що були зареєстровані в уловах експериментальних бім-тралів на першому етапі реалізації програми представлені у таблиці 2. Велику чисельність в уловах мали дрібні краби *Lirocarcinus navigator*, *Brachynotus sexdentatus* і *Pilumnus hirtellus*. Найбільшу частку за масою в уловах складав трав'яний краб *Carcinus aestuarii* занесений до Червоної книги України.

Цей факт додатково підтверджує раніше зроблений висновок про необхідність скасувати для трав'яного краба та краба ксанто статус рідкісних

видів, що знаходяться під загрозою зникнення. З видів вселенців, які що недавно з'явилися у Чорному морі, в одиничному екземплярі був визначений блакитний краб *Callinectes sapidus*.

Таблиця 2

Улови бім-тралів, прилови і випуски нецільових видів в період спостережень у 2018-2019 р.р.

Вид	Виловлено	Вивантажено на берег або використано екіпажем		Випущено до природного середовища	
	Маса, кг	Маса, кг	Частка, %	Маса, кг	Частка, %
<i>Рапана</i>	76168	76168	100	-	-
<i>Севрюга</i>	1,0	-	0,0	1,0*	100,0
<i>Стерлядь</i>	1,0	-	0,0	1,0*	100,0
<i>Камбала-калкан</i>	129,6	-	0,0	129,6**	100,0
<i>Глось</i>	33,4	4,8	14,4	28,6**	85,6
<i>М. язик</i>	0,7	-	0,0	0,7	100,0
<i>Бички</i>	122	-	0,0	122**	100,0
<i>М. коник</i>	0,5	-	0,0	0,5*	100,0
<i>Піскарка сіра</i>	0,3	-	0,0	0,3*	100,0
<i>Риба-качечка деоплямиста</i>	0,1	-	0,0	0,1*	100,0
<i>Барабуля</i>	0,2	-	0,0	0,2*	100,0
<i>Зіркогляд</i>	0,4	-	0,0	0,4	100,0
<i>М. собачки</i>	72	-	0,0	72	100,0
<i>Іглиця довгорила</i>	0,1	-	0,0	0,1	100,0
<i>Скорпена</i>	0,15	-	0,0	0,15	100,0
<i>Креветка крангон</i>	0,1	-	0,0	0,1	100,0
<i>Кревет кам'яний</i>	3,32	-	0,0	3,32	100,0
<i>Краб трав'яний</i>	93,24	-	0,0	93,24*	100,0
<i>Краб ксанто</i>	17,82	-	0,0	17,82*	100,0
<i>Краб волохатий</i>	28,15	-	0,0	28,15*	100,0
<i>Краб навігатор</i>	41,77	-	0,0	41,77	100,0
<i>Рак-діоген самітник</i>	2,16	-	0,0	2,16	100,0
<i>Краб брахінотус</i>	22,57	-	0,0	22,57	100,0
<i>Блакитний краб</i>	0,25	-	0,0	0,25	100,0

Примітка: * - випуск червонокнижних видів; ** - випуск особин непромислового розміру.

Слід зауважити що незважаючи на те що під час лову експериментальними бім-тралами прилов ракоподібних був регулярним більшість з них у живому вигляді повертались до природного середовища під час промивання улову. У той же час прилов, який залишався після промивання, зазнавав механічних пошкоджень від твердих раковин молюска. Особливо серйозної шкоди завдавалось молоді камбал та безхребетним.

При реалізації контрактів між Продовольчою організацією ООН з рибодобувними підприємствами України та учасниками наукової групи у 2020 році використовували конструкцію бім-трала запроповану для науково-дослідного обліку рапани Генеральною Комісією з Рибальства в Середземному морі (ГКРС – FAO). Конструкція бім-трала була розроблена фахівцями турецького науково-дослідного центру.

Трал виготовляли з труб діаметром 24-42 мм вагою не більше 60 кг (без кільчуги і сіткової частини). При рівній більшості вітчизняних тралів ширині смуги облову – 3 м дане знаряддя лову надавало суттєво меншого механічного тиску на ґрунт. Також його відмінною рисою є висота вхідного гирла – відстань від ґрунту до нижнього краю біма становила 11 см. Попереду нижньої підбори кріпились тільки два легких ланцюги вагою 3,0 – 3,5 кг кожен. Нижня пластина була виготовлена з кільчуги з внутрішнім діаметром кільц 42 мм і прикріплювалась до легкого ланцюга, який і слугував нижньою підборою трала. Дана конструкція знаряддя лову не передбачала використання заглибленого в ґрунт підсічного тросу та було сконструйовано таким чином, щоб завдавати мінімального впливу на ґрунт.

Випробування бім-трала проводились восени 2020 року при температурі води в межах 20-21°C, що сприяло постійному перебуванню молюсків на поверхні ґрунту. Тралення виконували за сіткою станцій, яка охоплювала всі ділянки українського шельфу доступні для промислу рапани в даний період (рис.1).

Рис. 1. Схема розташування станцій експериментальних тралень бім-тралом конструкції ГКРС - FAO

Всього було виконано 53 тралення тривалістю 30 хв кожне. На основних ділянках розподілу рапани її улов за півгодинне тралення становив 140 – 200 кг. Розмірний склад добутих екземплярів рапани відповідав промислового розміру. Величина прилову всіх основних груп гідробіонтів істотно знизилась. В уловах повністю були відсутні осетрові та камбала калкан, молодь глоси була представлена лише п'ятьма екземплярами, які були випущені у живому вигляді (табл.3).

Таблиця 3

Улови бім-трала конструкції ГКРС-ФАО, прилови і випуски нецільових видів в період спостережень в 2020 році

Вид	Виловлено	Вивантажено на берег або використано екіпажем		Випущено до природного середовища	
	Маса, кг	Маса, кг	Частка, %	Маса, кг	Частка, %
<i>Рапана</i>	1916,62	1916,62	100	-	-
<i>Севрюга</i>	відсутня	відсутня	відсутня	відсутня	відсутня
<i>Стерлядь</i>	відсутня	відсутня	відсутня	відсутня	відсутня
<i>Камбала-калкан</i>	відсутня	відсутня	відсутня	відсутня	відсутня
<i>Глось</i>	0,16	0,00	0,00	0,16**	100,0
<i>М. язик</i>	відсутня	відсутня	відсутня	відсутня	відсутня
<i>Бички</i>	1,97	0,00	0,00	1,97**	100,0
<i>М. коник</i>	0,05	0,00	0,00	0,05*	100,0
<i>Піскарка сіра</i>	відсутня	відсутня	відсутня	відсутня	відсутня
<i>Риба-качечка деоплямиста</i>	0,03	0,00	0,00	0,03*	100,0
<i>Барабуля</i>	0,04	0,00	0,00	0,04	100,0
<i>Зіркогляд</i>	відсутня	відсутня	відсутня	відсутня	відсутня
<i>М.собачки</i>	0,08	0,00	0,00	0,08	100,0
<i>Іглиця довгорила</i>	0,01	0,00	0,00	0,01	100,0
<i>Скорпена</i>	0,04	0,00	0,00	0,04	100,0
<i>Креветка крангон</i>	відсутня	відсутня	відсутня	відсутня	відсутня
<i>Кревет кам'яний</i>	0,01	0,00	0,00	0,01	100,0
<i>Краб трав'яний</i>	0,34	0,00	0,00	0,34*	100,0
<i>Краб ксанто</i>	5,78	0,00	0,00	5,78*	100,0
<i>Краб волохатий</i>	4,65	0,00	0,00	4,65*	100,0
<i>Краб навігатор</i>	0,79	0,00	0,00	0,79	100,0
<i>Рак-діоген саїтнік</i>	0,20	0,00	0,00	0,20	100,0
<i>Краб брахінотус</i>	1,75	0,00	0,00	1,75	100,0
<i>Блакитний краб</i>	відсутня	відсутня	відсутня	відсутня	відсутня

Примітка: * - випуск червонокнижних видів; ** - випуск особин непромислового розміру.

Зменшення прилову водних біоресурсів обумовлено конструктивними особливостями зазначеного бім-трала, а саме розміром вхідного гирла. Відповідно при русі трала поперечний бім відлякував гідробіонтів. У разі

застосування звичайних тралів гідробіонти, що опиняються в зоні облову, в основному слідує під верхню підбору у високий просвіт гирла і потрапляють у кутець. Невелика висота вхідного отвору бім-трала дозволяє вловлювати в основному малорухомі об'єкти, такі як рапана.

Крім того важливим конструктивним елементом, що відлякує рибу і інших рухливих гідробіонтів є напівкругла рама, яка прикріплюється до бічних стійок і при русі перебуває під впливом спрямованого вперед і вниз механічного моменту й щільно притиснута до ґрунту.

Звертаємо увагу що ці дві особливості конструкції бім-трала слід в обов'язковому порядку закріпити в умовах застосування даного виду промислу. При виконанні цих умов вплив на донні біоценози, включаючи молодь цінних видів риб стане мінімальним і дасть можливість застосовувати бім-трал такої конструкції для лову рапани в Чорному морі без додаткових обмежень.

З метою захисту нерестовищ калкана чорноморського промисел бім-тралами слід починати після першого червня.

Враховуючи дані про ефективність та екологічну безпеку бім-трала даної конструкції, дані про негативний вплив чужорідного вселенця рапани на морські Чорноморські біоценози і її збільшений запас слід внести зазначене знаряддя лову до правил промислового рибальства в Чорному морі зі строками спеціалізованого промислу рапани у Чорному морі (за винятком Каркінітської затоки) з 01 червня до 31 жовтня.

Абзац 2 підпункту 2. Північно- західна частина Чорного моря прилегла до узбережжя України відрізняється малими глибинами (менше 30 м). при цьому вздовж всієї морської берегової лінії з боку суші тут розташовуються великі солоні озера та лимани. Оскільки вони відокремлені від моря то для їх з'єднання існують штучні рибохідні канали, які підтримуються рибогосподарськими підприємствами з метою забезпечення міграцій риби. Через ці канали в лимани проникають морські види риб – кефаль, атерина, бички, глось, піленгас і креветки. Ці міграції мають велике значення – навесні вони забезпечують захід в лимани молоді риб для подальшого інтенсивного літнього нагулу на багатих кормовим бентосом і планктоном мілководдях лиману, а в осені слугують для виходу кефалі та інших видів риб в море на зимівлю. Наприклад мальки найбільш чисельній кефалі-сингіль за рахунок споживання поліхет, ракоподібних інших дрібних безхребетних та детриту у лиманах за три-чотири місяця до осені досягають промислової міри (20 см) і стають придатними для промислу. Настільки ж швидко в цих водоймах зростає і атерина, яка є традиційним і масовим промисловим об'єктом.

Азово-чорноморські кефалеві можуть розглядатися як об'єкти, промислова експлуатація яких жодним чином не загрожує стану популяції. Особливо у

У 2018 р. суттєвий захід однорічок кефалі був відмічений у Березанському лимані. Косяки кефалі спостерігались до другої половини жовтня. Восени більша частина косяків була зафіксована у ближній до моря частині, нижче с. Лимани. В цей час улови тримались на рівні 3 кг на одну сітку. Весь улов був представлений сингілем віком 1+.

Крім того, спостерігали прилов гостроноса розміром 6 – 10 см в креветкові ятері, в кількості 1 – 3 екз. на один ятер. Вочевидь, в Березанському лимані нагулюється два види кефалі, які після першого року життя не повертаються сюди, а мігрують в море для подальшого нагулу та розмноження.

Починаючи з 2013 року весь період також характеризується досить успішним розвитком промислу кефалі старших вікових груп в районі Джарилгацької затоки. Улови на замет обкидних сіток тут суттєво зростали. При цьому лише невелика частина риболовецьких ланок засвоїла цей ефективний спосіб лову крупної кефалі. Найбільш крупні косяки кефалі виду сингіль формувалися у другій половині літа і на початку осені 2015 року в районі коси Тендра, де вони також обловлювалися обкидними сітками. За віковим складом переважали великі чотирьох-п'яти та шестирічні особини (табл. 5-6).

Таблиця 5

Розмірний склад кефалі сингіля (старші вікові групи) у районі
Тендровської та Кінбурнської кіс у серпні-вересні 2015 р.

Дата / Довжина, см													
	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
03.08.2015						2	4	5	6	2	1		
17.08.2015	3	3	4	10	3	5	5	7	4.	4	3	1	
19.08.2015				2		3		1	6	3	1	4	
24.08.2015						1	2	1	2	2	1	1	
31.08.2015						2	2	3	2	1			
Усього, шт.	3	3	4	12	3	13	13	17	21	12	6	6	100

Таблиця 6

Розмірний склад кефалі сингіля (старші вікові групи) у районі
Тендрівської коси у серпні-вересні 2016 р.

Дата / мм	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	
20.08.2016		1	3	3	5	4	2	1	1		
27.08.2016		1	2	2	4	5	3	2	1		
31.08.2016		1	1	3	5	3	3	2	1	1	
06.09.2016				1	1	8	6	2	2		
07.09.2016	3	1	3	1	4	3	3	2	2		
10.09.2016			1	2	5	4	5	2	1		
Всего	3	4	10	12	24	27	22	11	8	1	122
%	2,5	3,3	8,2	9,8	19,7	22,1	18,0	9,0	6,6	0,8	100

Настільки ж значні косяки спостерігалися в цей час і в районі на південь від Одеси (Затока - Лебедівка), але на цій ділянці ніякий промисел не проводився, у зв'язку з відсутністю ланок, які володіють досвідом лову великої кефалі. Влітку 2016-2017 рр. потужність косяків крупної кефалі в районі о. Джарилгач була нижче у порівнянні з попередніми роками. Зниження чисельності риб старших вікових груп було відмічене і у районі Тендри. Очевидно риби врожайних поколінь минулих років вже почали елімінуватися смертністю.

Безумовно, промислове освоєння цих об'єктів тут все ще не достатнє. Це пояснюється нерегулярним відкриттям обловно-запускних каналів, що з'єднують лимани з морем, які вимагають очищення. Також рибодобувні організації за роки спаду чисельності цих видів втратили багато засобів лову кефалей. На морських акваторіях зовсім не використовуються необвічкуючі знаряддя, такі як аламани, кільцеві неводи, парапетні волокуші. Для ефективного промислу, безумовно, необхідно придбати невеликі сейнери з незначною осадкою, здатні розвивати швидкість, достатню для облову цієї рухливої риби.

Слід зазначити, що в 70-х роках минулого століття на основі аналізу матеріалів масового мічення кефалей (близько 2500 особин) було встановлено, що від узбережжя Одеської та Миколаївської областей вся кефаль мігрує на зимівлю до берегів Болгарії. Ця частина популяції чорноморських кефалей отримала і відповідну назву - «балканське стадо». Український промисел ні в змозі здійснити істотний вплив на це стадо. Мігруюча велика риба в силу її високої рухливості в розрізненому стані обловлюється нашими рибалками в дуже незначних масштабах – її улов в цьому районі ніколи не перевищує 10 тон. Основу вилову тут становить численна однорічна риба - кефаль, яка відрізняється високою природною смертністю і після виходу з лиманів Одеської області також швидко йде за межі українських вод. Таким чином біля узбережжя Одеської, Миколаївської та Херсонської областей регулювання промислу за обсягом вилову є невиправданим. Наш пасивний промисел на цій ділянці майже не впливає на рибу у віці більше одного року, а чисельність однорічної кефалі в колосальних масштабах змінюється не в залежності від того, виловлюють її чи ні. Основними факторами, що визначають її чисельність в лиманах, є умови заходу в них, які визначаються меліоративними роботами, що проводяться в гирлах (штучних каналах) рибогосподарськими організаціями.

Очевидно, що український промисел внаслідок географічних особливостей розподілу кефалей має вплив на популяції менше ніж промисел країн в яких розташовуються місця зимівлі цих видів.

Низька доступність загального Чорноморського запасу для промислу України, відсутність спеціалізованих лиманних кефалево-вирощувальних господарств, та незначні масштаби активного лову, виключають сьогодні можливість надмірного вилову кефалевих в акваторії північно-західного Причорномор'я.

Очевидно, що основний промисел повинен відбуватися в каналах Тилігульського, Шаболатського (Будацького), Тузлівської групи лиманів та інших лиманів, які раніше штучно підтримувались рибогосподарськими організаціями. Гирла цих лиманів, через які кефаль, що зростає, виходить до моря, можуть забезпечити більш, ніж 50% усього вилову в регіоні.

З метою освоєння мігруючих ресурсів в осені здавна використовуються пасивні знаряддя лову – гарди. Гарди представляють собою систему дерев'яних і металевих перегородок та решіток із щілинами для проходу води і дрібної риби. Такий промисел є найбільш екологічним і не завдає шкоди природним запасам кефалевих риб, не приловлює молодь інших цінних риб.

Абзац 7 підпункту 2 пункту 2. З метою відокремлення від інших пасткових знарядь лову закритого типу, а саме ятерів, призначених для лову риби, пропонуємо для раколовки додатково ввести кількісний показник, спрямований забезпечити селективність промислу раків. Зменшення висоти крила раколовки до 0,5 м та довжини бочки до 1 м дозволить забезпечити уловистість та селективність даного знаряддя лову водночас не дасть змоги використовувати їх як частикові знаряддя лову, адже висота крила буде недостатньою для концентрації уловів більшості промислових видів риб.

Пункт 3. Включає вимоги до використання знарядь лову. Сукупність прийомів та способів добування риби називається промислом риби. Залежно від застосованих технічних засобів та особливостей технологічного процесу промисел риби одним і тим самим знаряддям лову можливий різними способами. Таким чином, способи лову відрізняються як технічними засобами, так і прийомами виконання операцій лову.

Під час лову застосовується системний підхід, а саме враховуються технічні засоби добування риби, об'єкт лову та навколишнє середовище.

Під час роботи знаряддя лову охоплює певну область де утворюється зона затримуючої дії. Якщо риба потрапила в цю зону дії то буде спіймана.

Риба потрапляє в зону дії за результатами управління знаряддям лову та об'єктом лову. Управління знаряддям лову зводиться до зміни його положення, робочих розмірів та форми. За результатами такого управління риба потрапляє або безпосередньо в зону утримуючої дії знаряддя лову або в зоні де нею можна управляти.

Виконання вимог зазначених в цьому пункті під час експлуатації знарядь лову забезпечать вирішення технічних завдань промислового рибальства, а саме селективність знаряддя лову та зниження прилову риби непромислових розмірів та видів.

Розділ III

Пункт 1. *Абзац 12 підпункту 1.* У Тилігульському лимані, який періодично має сполучення з морем через штучний з'єднувальний канал, стан запасів водних біоресурсів і улови в значній мірі залежать від поповнення з моря (чорноморські кефалі, піленгас, атерина, хамса та ін.) Канал у Тилігульському лимані поглиблюють практично щороку, проте він схильний до сильної замулення та накопичення наносів. Наявність зв'язку Тилігульського лиману з морем визначає його рибопродуктивність по кефалю, атерині і, в меншій мірі, по піленгасу та глосі. Функціонування каналу також сприяє поліпшенню гідрологічного режиму пониззя лиману, поповненню лиманної популяції глоси і бичків особинами з прилеглих акваторій Чорного моря.

Період найвищої рибопродуктивності водойми припадає на 1953- 1960 роки. В цей період в Тилігульському лимані щорічно виловлювали у середньому – 1091,8 т (68,2 кг/га) риб у тому числі таких прісноводних видів як сазан, судак, плітка.

Солоність в літній період 2019-22 рр. в лимані не перевищувала 25-26 ‰, що майже відповідає середнім показникам за аналогічний період. Завдяки роботі водозапускного каналу солоність навесні останніх років в лимані знижувалась та не перевищувала 27 ‰, але наприкінці літа досягала критичних позначок майже 30 ‰.

За результатами проведених досліджень список видів риб акваторії Тилігульського лиману в даний час об'єднує 25 видів риб 18 родів, що належать до 12 родин. З 25 виявлених в останні роки видів риб, тільки 9 є масовими і широко поширені по всій акваторії лиману. Це види середземноморського деривата, толерантні до підвищеної солоності води. Морські види, такі як ставрида, барабуля, луфар, камбала калкан були виявлені в уловах ставного неводу, розташованого в безпосередній близькості від обловно-запускного каналу, що з'єднує лиман з морем. Найбільш ймовірно, що в лиман ці види потрапляють разом з морською водою при відкритті каналу.

В верхів'ях лиману, де має місце надходження прісної води річок Тилігул, Царега, Балай, Хуторська, Кам'яна, формується локально обмежена популяція прісноводних риб. Для забезпечення її умов нагулу і відтворення прісноводного комплексу риб, що знаходяться у пригніченому стані у Тилігульському лимані, доцільно передбачити заборонений простір на північ від лінії, що з'єднує

південну межу села Гуляївка з селом Вовкове, та в р. Тилігул на південь від автотраси, що з'єднує с. Косівка і с. Мар'янівка;

Останній абзац підпункту 1. Філофорне поле Зернова – ботанічний заказник загальнодержавного значення, розташований в акваторії Чорного моря поблизу Одеської області. Площа заказника – 402500,0 га (4025 км²). Заказник створено указом Президента України № 1064/2008 від 21 листопада 2008 року.

Заказник створено для охорони крупної колонії філофори, відродження флори та фауни прибережної акваторії Чорного моря, та для збереження і відтворення природної акваторії Чорного моря, що має особливу природоохоронну, наукову, естетичну та пізнавальну цінність. Заказник підпорядковано науково-дослідній установі «Український науковий центр екології моря».

В Чорному морі, на даний час заборонено використання на промислі донних тралів. В північно-західній частині Чорного моря вилов чорноморського шпрота та хамси здійснюється різноглибинними тралами. При здійсненні промислових операцій, під час розкриття тралу трапляються випадки доторкання донних поверхонь моря, що може приводити до пошкодження донних біоценозів, у тому разі колоній філофори на ділянках її мешкання.

З метою запобігання можливості пошкодження ділянок існування та для охорони крупної колонії філофори, відродження флори та фауни прибережної акваторії Чорного моря, та для збереження і відтворення природної акваторії Чорного моря доцільно заборонити використання знарядь лову, які пошкоджують дно, або можуть пошкоджувати його у межах території ботанічного заказника загальнодержавного значення «Філофорне поле Зернова».

Пункт 2. Підпункт 20. Акваторія північно-західної частини Чорного моря, прилегла до авандельти Дунаю, досить мілковода, і течії тут формуються вітрами, що в основному діють над акваторією.

Солоність у верхніх шарах води визначається річковим стоком.

Передгирловий простір річки Дунай, що характеризується, як область так званої «лавинної седиментації», де відбувається коагуляція домішок і перехід їх в донні відкладення. Цій зоні накопичення відкладень відповідає солоність 2-6‰. Донний біоценоз цієї області бідний.

Газовий режим даної частини моря і лиману насамперед залежний від водообміну різних за глибиною шарів води і їх температури, що визначає ступінь розчинності газів.

Кисневий режим шельфової зони північно-західної частини Чорного моря є одним з головних чинників, що визначають життєдіяльність пелагічних і донних біоценозів і динаміку біогенних речовин в екосистемі. Концентрація

кисню у воді зазвичай змінюється від 6,5 до 11,0 міліграм/л при середній величині 8,0 міліграм/л. Мінімальні зареєстровані величини зміст кисню доводяться на літній період.

Комплексні дослідження останніх років, проведені в різних Придунайських районах північно-західної частині Чорного моря, показали періодичну схильність більшої частини акваторій різким змінам солоності. Регулярні вітри північного і північно-західного напрямів формують в зоні райони з наявністю практично прісних вод. Тривалість вітрів обумовлює не тільки низьку солоність, але і загибель гідробіонтів на акваторіях передгірлового простору р. Дунай.

В період межені передгірловий простір осолонюється, а при певних вітрах солоніша вода вклинюється в гирла р. Дунай. Це в свою чергу обумовлює пригнічення прісноводних гідробіонтів.

Зважаючи на специфіку умов даної ділянки акваторії північно-західної частини Чорного моря прилеглої до гирла р. Дунай (зона інтенсивного змішення прісних річкових і солоних морських вод), 5-ти кілометрова зона авандельти Дунаю, умов для нересту та нагулу популяцій морських видів риб не існує.

Під час здійснення промислу на ділянках передгірлового простору р. Дунай доцільно користуватися нормативами, передбаченими для р. Дунай. Відповідно нормативи передбачені для Чорного моря не поширюються на передгірловий простір р. Дунай. Межі ділянки передгірлового простору р. Дунай у північно-західній частині Чорного моря, де доцільно використовувати нормативи, передбачені для р. Дунай, визначаються при затвердженні режимів промислового рибальства кожного року.

Пункт 6. Для підвищення інформативності Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря та зручності їх використання види водних біоресурсів, знаряддя лову, райони та строки промислу, що дозволені до промислу в басейні Чорного моря наведено у додатку.

Додаток пункт 2. *Підпункт 2.25* в невеликих водоймах, які періодично можуть з'єднуватися з морською акваторією або з ослоненими лиманами, можуть спостерігатися істотні коливання рівня солоності води. Тут періодично створюються умови для формування запасів промислових безхребетних (хірономіди, артемія). Так, значення біомаси личинок хірономід можуть варіювати в межах від 0 до 650 г/м². В останні два десятиріччя ці водойми стали важливими джерелами живих кормів, необхідних для ведення аквакультури.

У водоймах, які прилягають до Чорного моря знайдено 11 видів хірономід. Хірономіди є важливою частиною бентосу континентальних водойм та сприяють їх очищенню. Личинки хірономід відіграють суттєву роль у процесах

деструкції органічної речовини. Вони також відграють важливу продукційну роль у водоймах та є улюбленим кормовим об'єктом прісноводних та ставкових риб. Останніми роками стало очевидним, що сучасне комерційне риборозведення неможливо без використання цього цінного живого корму.

Найважливішими ділянками промислу є гіпергалінні озера в районі села Геройське, озера, які розташовані у смузі біля 12-14 км між Ягорлицькою затокою та Дніпровсько-Бузьким лиманом. Озера періодично сполучаються між собою за допомогою проток, а найбільш наближені до Ягорлицької затоки можуть сполучатися з морем.

Потраплянню морської води з затоки до озера сприяють південні нагінні вітри. Солоність у найбільш віддалених від моря водоймах може зростати до 40-50‰. На рівень води та на вміст солей впливає також й рівень води в Дніпровсько-Бузькому лимані. При паводкових явищах додаткова вода фільтрується з лиману крізь піщані коси. У окремі роки, за відсутність нагінних вітрів, навіть найближчі до затоки озера втрачають зв'язок з морем та риба взагалі не потрапляє до них. Обстеження району промислу показало, що для добування хірономід можуть бути цікавими віддалені від моря озера, куди риба ніколи не потрапляє. Передусім, це оз. Сапетне, яке нерідко виявляється поєднаним з оз. Плоске в єдину водойму площею до 100 га. Також перспективним для формування промислових ресурсів хірономід є оз. Зміїве, оз. Нечаєве, оз. Макардове. Загальна площа цих акваторій коливається в залежності від сезону на рівні близько 250 га. Крім зазначених великих водойм в районі с. Геройське, заповнюються водою і чисельні більш дрібні ізольовані водойми, які цілком можуть біти використані для видобутку хірономід.

Озеро Устричне розташоване поблизу села Лазурне між Джарилгацькою та Тендрівською затоками та відділено від Каркінітської затоки Чорного моря вузькою піщаною косою. Берегова лінія по косі з боку моря 3,8 км. У сучасних умовах гирла, які поєднують оз. Устричне з морем не розчищаються, площа водного дзеркала скоротилася та не перевищує 200-250 га. Як показало попереднє обстеження озера, рівень його знизився на 1,5-2,0 м, та глибина не перевищує 1,0 м, а вміст солей влітку досягає дуже високого значення – біля 60-120‰. В озері внаслідок підвищеної солоності вода може охолоджуватися до температури нижче -1,0°C.

Обстеження оз. Устричного показує, що в ньому найбільш високий рівень розвитку хірономід. Також на берегах озера присутні яйця артемії в кількості, придатної для промислової заготівлі.

При такій високій солоності в оз. Устричному також не може існувати ані риба, ані інші водні організми (молюски, ракоподібні). Досить сприятливими умови озера залишаються лише для рачка-детритофага артемії. Таким чином, у

оз. Устричне личинки хіронамід не використовуються рибами-бентофагами та не мають інших природних ворогів та харчових конкурентів.

Зазвичай ресурс хірономід в озерах, розташованих на територіях прилеглих до Голопристанської сільради складає не менше 180 тон. В озері Устричному загальна біомаса поселень личинок хірономід також може становити до 100 тон.

Ці оцінки дозволяють рекомендувати здійснювати промисел із застосуванням мотопомп. Для цих швидковідловлювальних популяцій допустиме вилучення на рівні 50%. Єдиним параметром, який слід редагувати під час добування цих об'єктів є кількість та потужність знарядь добування. Таке регулювання дозволяє запобігти надмірному ушкодженню природнього ландшафту на малих та мілководних водоймах за рахунок переносу мулу, ерозії дна та берегів. Тим самим буде забезпечено тривале підтримання умов середовища достатніх для існування хіронамід, артемії та інших безхребетних. Відсутність в озерах риби виключає можливість завдання шкоди харчовій бази промислових об'єктів. За умови дотримання допустимого коефіцієнту вилучення хірономід – біля 50% – їх ресурс буде швидко відновлюватися. Цьому ж буде сприяти порівняно велика площа акваторії, заселеної личинками хірономід у цих водоймах.

У той же час вилов хірономід повинен здійснюватися при серйозному регулюванні впливу знарядь лову на природний ландшафт і на екологічну ситуацію. В останні роки для вилову хірономід на водоймах півдня України застосовувались знаряддя, в яких конструктивно використовуються мотопомпи з вловлювачами личинок з сита. У випадку коли у водоймі застосовується надмірна кількість знарядь лову або в разі застосування мотопомп підвищеної потужності, природний рельєф дна руйнується, продуктивні донні відкладення виснажуються. Відповідно для кожної ділянки до початку лову повинна бути отримана оцінка допустимої кількості знарядь добування хірономід. Продуктивність pomp має бути обмежена на рівні до 45м³/г. навіть при відсутності обмежень за обсягом добування, промисел на конкретній ділянці повинен проводитися тільки після розробки наукового обґрунтування з вказанням допустимого числа мотопомп і ланок.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Бушуєв С.Г., Снігірьов С.М. (2020). Організація рибальства у нижньому Дністрі і Дністровському лимані (аналітичний огляд). Морський екологічний журнал. № 1. с. 53–63. <https://doi.org/10.47143/1684-1557/2020.1.07>
2. Вдовенко Н.М. Рибне господарство України в умовах глобалізації економіки: монографія. Київ, 2016. 477 с.
3. Дуплій Н., Литвиненко Л., Присяжнюк І., Яремчук П. Зелена книга: аналіз рибної галузі України (Зелена книга сформована на основі законодавства України станом на 1 лютого 2020 року) https://cdn.regulation.gov.ua/25/f6/76/71/regulation.gov.ua_GB_fish.pdf
4. Миськовець Н.П. (2020). Аналіз сучасного стану та перспективи розвитку рибного господарства України. Економіка сільського господарства і АПК. № 3. с. 104–111.
5. Півторак Г. Ф. (2022). Національно-правове регулювання промислового рибальства в Україні. Історико-правовий часопис. Вип. 17(2). с. 73–79. <https://doi.org/10.32782/2409-4544/2021-2/10>
6. Снігірьов С.М., Бушуєв С.Г., Черніков Г.Б., Ковтун О.О., Заморов В.В., Куракін О.П. (2017). Іхтіофауна Тилігульського лиману на початку ХХІ століття. Ukrainian Journal of Ecology. Vol. 7(4). с. 35–45.
7. Шекк П.В. (2012). Вирощування кефалевих (Mugilidae) та камбалових (Pleuronectidae) риб в басейнах та ізольованих ділянках лагун. Рибогосподарська наука України. № 4 (22). с. 107–111.
8. Шекк П.В. (2014). Вплив абіотичних і біотичних чинників на ранній онтогенез кефалевих риб при штучному відтворенні. Вісник НУВГП. Вип. 2(66). с. 170-182.
9. Шекк П.В., Бургаз М.І. (2022). Інтродуценти приморських лиманів північно-західного Причорномор'я. Водні біоресурси та аквакультура. Вип. 1. с. 32–46. <https://doi.org/10.32851/wba.2022.1.3>
10. Шуйський Ю.Д. (2010). Фізико-географічні дослідження лиманів на північному узбережжі Чорного моря. Причорноморський екологічний бюлетень. № 1(35). с. 25–33.
11. Озінковська С. П., Єрко В. М., Коханова Г. Д. Методика збору і обробки іхтіологічних і гідробіологічних матеріалів з метою визначення лімітів промислового вилову риб з великих водосховищ і лиманів України, К.: ІРГ УААН, 1998. 47 с.

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

до розгляду? 0

Головна / НПА / Про затвердження Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря

Повідомлення про оприлюднення

Проект Наказу Мінґрополітики від 20 березня 2023

Про затвердження Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря

Відповідно до статей 8, 31 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», згідно шістнадцятого підпункту 85 пункту 4 та пункту 8 Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 року № 124, з метою забезпечення раціонального використання водних біоресурсів:

НАКАЗУЮ:

- Затвердити Правила промислового рибальства в басейні Чорного моря, що додаються;
- Визнати таким, що втрачає чинність, наказ Державного комітету рибного господарства України від 08 грудня 1998 року № 164 «Про затвердження Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 09 березня 1999 року за № 147/3440;
- Управлінню регулювання аграрних ресурсів в установленому законодавством порядку забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України;
- Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування;
- Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра згідно з розподілом обов'язків.

Міністр **Микола СОЛЬСЬКИЙ**

Підписати • Телетекст • Надрукувати

Додатки

- Правила Чорне море (docx, 72,53 KB)
- Додаток до Правил (docx, 48,16 KB)
- Посновні положення (docx, 21,26 KB)
- Аналіз регуляторного впливу (docx, 55,26 KB)
- Правила Чорне море доопрацьовані (docx, 55,47 KB)
- Додаток до Правил доопрацьовані (docx, 222,00 KB)

Часто шукають

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 06 лютого 2022 № 428

Про затвердження типового проекту модульної теплиці

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 12 лютого 2018 № 316

Про затвердження і форм первинних зразків зерна та продуктів його переробки при обґрунтуванні на зернових складах та зернопереробних підприємствах та Порядку розрахунку «Форм первинних зразків зерна та продуктів його переробки при обґрунтуванні на зернових складах та зернопереробних підприємствах»

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 07 лютого 2016 № 26

Про надання права первинної та другої підписки постійним та тимчасовим розпорядникам документів (Втрачені чинності)

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 30 січня 2022 № 3

Про затвердження порядку суб'єктів господарювання, основним видом діяльності яких є, зокрема, виробництво, продаж товарів, що мають історичну соціальну значимість

Проект Наказу Мінґрополітики від 27 лютого 2021

Про затвердження Інструкції з надання інформації про обсяги зерна та продуктів його переробки на зернових та зернопереробних підприємствах усіх форм власності

Проект наказу Мінагрополітики "Про затвердження Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря" (21.03.2023) (доопрацьований 04.05.2023)

Державне агентство меліорації та рибного господарства України відповідно до статті 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» оголошує про оприлюднення проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря» (далі – проект наказу), на офіційному вебсайті Держрибгоспства – www.darg.gov.ua, розділ «Діяльність», підрозділ «Регуляторна діяльність», «Проекти регуляторних актів».

Проект наказу розроблено відповідно до статей 8, 31 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», абзацу шістнадцятого підпункту 85 пункту 4 та пункту 8 Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 року № 124.

Прийняття наказу сприятиме впровадженню організації промислового рибальства та раціональному використанню водних біоресурсів суб'єктами господарювання всіх форм власності в басейні Чорного моря.

Назва органу виконавчої влади, що розробив проект акту

Міністерство аграрної політики та продовольства України.

Державне агентство меліорації та рибного господарства України.

Назва структурного підрозділу, що розробив регуляторний акт, адреса та телефон

Відділ наукового забезпечення та нормативів спеціального використання водних біоресурсів Управління наукового забезпечення, іхтіології та аквакультури Департаменту організації використання водних біоресурсів, аквакультури та наукового забезпечення Державного агентства меліорації та рибного господарства України, м. Київ, вул. Січових Стрільців, буд. 45-А, тел. (044) 484-63-25, e-mail: licenze@darg.gov.ua.

Проект наказу та аналіз регуляторного впливу до нього оприлюднено на офіційних вебсайтах Мінагрополітики: www.minagro.gov.ua та Держрибгоспства www.darg.gov.ua.

Строк прийняття зауважень та пропозицій до проекту наказу від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань визначається законодавством.

Зауваження та пропозиції надаються до:

Міністерства аграрної політики та продовольства України (01001, м. Київ, вул. Хрещатик, буд. 24, тел. (044) 363-08-44), e-mail: a.boiko@minagro.gov.ua.

Державного агентства меліорації та рибного господарства України (04053, м. Київ, вул. Січових Стрільців, буд. 45-А, тел. (044) 484-63-25), e-mail: licenze@darg.gov.ua.

Державної регуляторної служби України (01011, м. Київ, вул. Арсенальна, буд. 9/11), e-mail: inform@drs.gov.ua.

ЗАВАНТАЖИТИ ДОКУМЕНТИ

Читайте також:

Проект наказу Мінагрополітики "Про затвердження Правил промислового рибальства у внутрішніх рибогосподарських водних об'єктах (іх

Активация Windows

Чтобы активировать Windows, пере